

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΜΣ “Δημόσια Διοίκηση – Δημόσιο Μάνατζμεντ”

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Θέμα: “Ο Εσωτερικός Έλεγχος στη Δημόσια Διοίκηση – Μελέτη Περίπτωσης:
Γενικού Επιθεωρητή Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας”**

**Title: “ The Internal Audit in Public Administration - Case Study: General
Inspector of the Ministry of Environment and Energy ”**

Γκίνη Ουρανία (Α.Μ.: ΔΜ21102)

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ασωνίτου Σοφία

Αθήνα

Ιούνιος 2023

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Γκίνη Ουρανία του Αναστασίου, με αριθμό μητρώου ΔΜ21102 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσια Διοίκηση – Δημόσιο Μάνατζμεντ του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι ..... και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Η Δηλούσα

Ουρανία Γκίνη

Αφιέρωση

Στην οικογένειά μου και στα τόσα “μπορείς κορούλα μας”!

Πίνακας Συντομογραφιών

Γ.Δ.Δ.Ε:	Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων
ΓΛΚ:	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
ΔΕΔΑΚ:	Διεύθυνση Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων
ΕΓΣΕΕ:	Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών
ΕΔ:	Ελεγκτές Δόμησης
ΕΠΕΡΑΑ:	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΕΥΕΔ:	Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Δόμησης
Ε.Υ.Ε.Π.:	Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος
ΚΕΔΑΚ:	Κλιμάκια Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων
ΜΕΕ:	Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου
Ν.Π.Δ.Δ.:	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΟΟΣΑ:	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΤΑ:	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Δ:	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕΑ:	Πιστοποιητικό Έκδοσης Ενεργειακής Απόδοσης
ΣΔΟΕ:	Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος
ΣΕΒΕ:	Σώμα Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος
ΣΕΕ:	Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου
Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.:	Σώμα Επιθεώρησης – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης
ΣΕΝΕ:	Σώμα Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδος
Σ.ΕΠ.Ε.:	Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
Σ.Ο.Ε.Λ.:	Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
ΣΥΓΑΠΕΖ:	Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών
Τ.Ε.Ε.:	Τμήμα Επιθεώρησης Ενέργειας
ΤΕΜ:	Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων
ΤΕΠ:	Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος
ΤΕΔΚ:	Τμήμα Επιθεώρησης Δόμησης και Κατεδαφίσεων
ΥΠΕΝ:	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΧΥΤΥ:	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων

COSO: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway
Commission
HIIA: Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών
SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

Ευχαριστίες

Με την συγκεκριμένη διπλωματική εργασία ολοκληρώνεται ο μεταπτυχιακός κύκλος σπουδών μου στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

Θέλω να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων που με τις συμβουλές τους, τις καθοδηγήσεις τους, την άρτια επιστημονική τους κατάρτιση και την μεταδοτικότητά τους στάθηκαν αρωγοί στην προσπάθειά μου. Ιδιαίτερος ένα μεγάλο ευχαριστώ στην γραμματέα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος κα Σοφία Ιωαννίδου, για την ενημέρωση και την εμπύχωση των συμφοιτητών και συμφοιτητριών μου.

Και στα 3 εξάμηνα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής εμπλούτισα τις γνώσεις μου και αποκόμισα αρκετά πράγματα, τα οποία θα είναι χρήσιμα για την συνέχεια της επαγγελματικής μου πορείας καθώς και στην ανάπτυξη της κριτικής μου σκέψης.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην καθηγήτριά μου, κα Ασωνίτου Σοφία, η οποία με τις συμβουλές και την καθοδήγησή της με βοήθησε για την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας.

Άλλα πάνω απ' όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, που με την συμπαράστασή τους και την εμπιστοσύνη τους, συνέβαλλαν τα μέγιστα ώστε να περατώσω επιτυχώς τις σπουδές μου.

Περιεχόμενα

Πίνακας Συντομογραφιών	5
Περιεχόμενα.....	8
Κατάλογος Πινάκων	11
Κατάλογος Γραφημάτων	11
Κατάλογος Διαγραμμάτων	11
Περίληψη	12
Abstract.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	14
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	14
1.1 Σκοπός της Παρούσας Εργασίας.....	15
1.2 Ερευνητικά Ερωτήματα.....	16
1.3 Επιμέρους Στόχοι	16
1.4 Μεθοδολογία Έρευνας	16
1.5 Διάρθρωση Εργασίας	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	19
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	21
ΜΕΡΟΣ Α.	
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ	21
3.1 Εννοιολογική Προσέγγιση του Εσωτερικού Ελέγχου.....	21
3.2 Νομικό Πλαίσιο.....	23
3.3 Είδη Εσωτερικού Ελέγχου	26
3.4 Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.....	27
3.4.1 Διάκριση Εσωτερικού Ελέγχου & Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου	28
3.5 Σκοπός και Αναγκαιότητα του Εσωτερικού Ελέγχου	29
3.6 Η Αποτελεσματικότητα του Εσωτερικού Ελέγχου	30
3.6.1 Πότε ο Εσωτερικός Έλεγχος Θεωρείται Αναποτελεσματικός	30
3.7 Παθογένειες Εσωτερικού Ελέγχου.....	31
3.8 Μέθοδοι Μελέτης Εσωτερικού Ελέγχου.....	32
3.8.1 Διάγραμμα Ροής	32
3.8.2 Ερωτηματολόγιο	32

3.8.3 Γραπτή Περιγραφή	33
3.8.4 Δοκιμασίες	33
3.9 Διάκριση Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου	33
3.10 Ελεγκτικά Όργανα.....	33
3.11 Αρμοδιότητες Εσωτερικού Ελεγκτή	34
3.12 Κώδικας Δεοντολογίας του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών	35
3.12.1 Εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας	36
ΜΕΡΟΣ Β.	
Ο ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:	
ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΥΠΕΝ	37
3.13 Ιστορική Αναδρομή των Κεντρικών Υπηρεσιών	37
3.14 Διαδικασίες και Είδη Ελέγχου στου Δημόσιους Φορείς.....	37
3.15 Αρμοδιότητες Επιθεωρητή	38
3.16 Αδυναμίες Ελέγχου και Προτεινόμενες Λύσεις.....	39
3.17 Τα Στάδια της Ελεγκτικής Διαδικασίας	40
3.17.1 Προγραμματισμός.....	40
3.17.1.1 Προκαταρκτική Μελέτη	40
3.17.1.2 Πλάνο Εργασίας	40
3.17.2 Εκτέλεση.....	41
3.17.3 Παροχή Αποτελεσμάτων	41
3.18 Διαδικασία Συγκέντρωσης Καταχώρισης Στοιχείων	41
3.19 Σκοπός και Διάρθρωση του ΥΠΕΝ.....	42
3.20 Διάρθρωση και Λειτουργία ΕΓΣΕΕ	42
3.20.1 Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος	43
3.20.2 ΣΥΓΑΠΕΖ	44
3.20.3 Τμήμα Επιθεώρησης Ενέργειας.....	44
3.20.4 Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων (ΣΕΝΕ & ΣΕΒΕ)	44
3.20.5 Επιθεώρηση Δόμησης και Κατεδαφίσεων.....	45
3.20.6 Διεύθυνση Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	46
ΜΕΡΟΣ Α.	
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	46
4.1 Ποιοτική και Ποσοτική Έρευνα	46
4.1.1 Η Ποιοτική Έρευνα	46

4.1.2 Ανάλυση Ειδών Ποιοτικής Έρευνας	47
4.2 Η Ποσοτική Έρευνα	49
4.3 Δημιουργία Ερωτηματολογίου	50
4.4 Δειγματοληψία	50
4.5 Δευτερογενή Δεδομένα	51
4.5.1 Συλλογή Δευτερογενών Δεδομένων	51
4.5.2 Πλεονεκτήματα Δευτερογενών Δεδομένων	52
4.6 Μέθοδοι Στατιστικής Έρευνας με Εφαρμογή SPSS	52
ΜΕΡΟΣ Β.	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	54
4.7 Πηγές Συλλογής Δεδομένων και Δείγμα Έρευνας.....	54
4.8 Ερωτηματολόγιο Ερευνητικής Εργασίας	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	56
ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΥΠΕΝ	56
5.1 Συγκεντρωτικά Στοιχεία Επιθεωρητή Περιβάλλοντος ΣΕΝΕ/ΣΕΒΕ.....	56
5.2 Στατιστικά Στοιχεία Επιθεώρησης Μεταλλείων ΣΕΝΕ/ΣΕΒΕ	61
5.3 Στατιστικά Στοιχεία Τμήματος Επιθεώρησης Ενέργειας ΣΕΝΕ/ΣΕΒΕ.....	62
5.4 Περιγραφή Έργου του ΣΥΓΑΠΕΖ	62
5.5 Περιγραφή Έργου Επιθεώρησης Δόμησης και Κατεδαφίσεων	63
5.6 Περιγραφή Έργου της ΔΕΔΑΚ	64
5.7 Σημαντικοί Έλεγχοι Επιθεωρητών	64
5.8 Στατιστική Ανάλυση Ερωτηματολογίου	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	71
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	71
6.1 Συμπεράσματα Έρευνας.....	71
6.2 Περιορισμοί.....	74
6.3 Μελλοντική Έρευνα – Προτάσεις	74
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	76
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Ερωτηματολόγιο	82
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Υπόθεση Παράβασης	84

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1.: Ο Ρόλος των Δικλίδων Ελέγχου που θέτει η Κυβέρνηση.....	22
Πίνακας 2.: Αρχές και Αξίες.....	27
Πίνακας 3.: Αρχές Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών	35
Πίνακας 4.: Έλεγχος Αιτήσεων 2016	56
Πίνακας 5.: Έλεγχος Αιτήσεων 2017	56
Πίνακας 6.: Έλεγχος Αιτήσεων 2018	57
Πίνακας 7.: Έλεγχος Αιτήσεων 2019	57
Πίνακας 8.: Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι έτους 2019.....	58
Πίνακας 9.: Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι έτους 2020.....	58
Πίνακας 10.: Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι έτους 2021	58
Πίνακας 11.: Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι έτους 2022.....	59
Πίνακας 12.: Στατιστικά Στοιχεία Επιθεώρησης Μεταλλείων ΣΕΒΕ.....	61
Πίνακας 13.: Σύνολο Επιτόπιων Ελέγχων	63
Πίνακας 14.: Έλεγχοι ΔΕΔΑΚ 2014-2018	64
Πίνακας 15.: Απάντηση Ερώτησης 8	69
Πίνακας 16.: Απάντηση Ερώτησης 9	69

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 1.: Κατηγορίες Δικλίδων Εσωτερικού Ελέγχου	21
Γράφημα 2.: Απάντηση Ερώτησης 1	65
Γράφημα 3.: Απάντηση Ερώτησης 2	66
Γράφημα 4.: Απάντηση Ερώτησης 3	66
Γράφημα 5.: Απάντηση Ερώτησης 4	67
Γράφημα 6.: Απάντηση Ερώτησης 5	67
Γράφημα 7.: Απάντηση Ερώτησης 6	68
Γράφημα 8.: Απάντηση Ερώτησης 7	68
Γράφημα 9.: Απάντηση Ερώτησης 10	69

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1.: Οργανόγραμμα ΕΓΣΕΕ	43
Διάγραμμα 2.: Συνολικοί Έλεγχοι Ετών 2015-2022 ΤΕΠ/ΣΕΝΕ	59
Διάγραμμα 3.: Έλεγχοι ΣΕΒΕ	60

Περίληψη

Η παρούσα εργασία θα αναλύσει την λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση, με απώτερο στόχο να μελετηθούν τα ερωτήματα σχετικά με την αναγκαιότητα του σε έναν δημόσιο οργανισμό.

Ο Εσωτερικός έλεγχος, αποτελεί μια διαδικασία σχεδιασμένη έτσι, ώστε να προσθέτει αξία στους δημόσιους οργανισμούς, συμβάλλοντας στη βελτίωση του συνόλου των λειτουργιών τους.

Εξαιτίας του συνεχώς μεταβαλλόμενου εξωτερικού περιβάλλοντος (οικονομική κρίση, φαινόμενα διαφθοράς και κακοδιαχείρισης των οικονομικών πόρων), κρίνεται απαραίτητος ο έλεγχος στους δημόσιους φορείς, οι οποίοι λόγω της πολυπλοκότητας των υπηρεσιών που προσφέρουν, ενδεχομένως να μην είναι πλήρως προετοιμασμένοι ώστε να αντιμετωπίσουν τους εξωγενείς παράγοντες. Επομένως, τα ελεγκτικά σώματα, πρέπει να μεριμνήσουν και να εφαρμόσουν τις διαδικασίες του εσωτερικού ελέγχου.

Μέσα από το θεωρητικό πλαίσιο της εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προκύπτει πως σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η υποστήριξη της πολιτικής και διοικητικής διοίκησης του φορέα, η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού, το οποίο ασχολείται με την επιθεώρηση, η σαφής διατύπωση των καθηκόντων και των στόχων που ακολουθούνται για την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου καθώς και ο κατάλληλος αριθμός θέσεων.

Λέξεις Κλειδιά: Δημόσια Διοίκηση, εσωτερικός έλεγχος, εσωτερικός ελεγκτής, επιθεωρητής

Abstract

The purpose of this thesis is to analyze the function of internal audit in the public Administration, with the ultimate goal of studying of internal audit in the public organization.

Internal audit is a process designed to add value to public organizations by contributing to the improvement of all their operations.

Due to the constantly changing external environment (economic crisis, corruption phenomena and mismanagement of financial resources), it is necessary to control public institutions. Public administration bodies, due to the complexity of the services they offer, may not be considered fully prepared to deal with exogenous factors. Therefore, audit bodies must take care of and implement internal audit procedures.

Through the theoretical approach of the implementation of internal audit in the Ministry of Environment and Energy, it is clear that an important role is played by the support of the political and administrative management of the institution, the continuous education and training of the staff involved in inspection, the clear formulation of the tasks and objectives to be followed for the implementation of internal control as well as the appropriate number of positions.

Keywords: Public Administration, internal audit, internal auditor, inspector

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να περιγράψει και να αναδείξει την σημαντικότητα του εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση, μέσα από το πρίσμα του θεωρητικού πλαισίου, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα μη ορθής διαχείρισης των οικονομικών πόρων των Δημοσίων Φορέων και αυθαιρεσιών σε θέματα ελέγχων. Προκειμένου να γίνει αυτό κατανοητό, θεωρείται αρχικά απαραίτητο να αναλυθεί η έννοια του εσωτερικού ελέγχου. Οι ερευνητικοί στόχοι της εργασίας είναι να παρουσιαστούν τα οφέλη και οι αδυναμίες που ενσκήπτουν στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου και τα οποία αναλύονται κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Προκειμένου τα παραπάνω ζητήματα, να διερευνηθούν με σαφήνεια και εγκυρότητα, επιλέχθηκε η εργασία να εστιάσει στην περιγραφή της έρευνας του Γενικού Επιθεωρητή, που ως Ν.Π.Δ.Δ., υπάγεται στην ειδική γραμματεία σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του ΥΠΕΝ και αποτελεί και την περίπτωση μελέτης (case study) της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Σύμφωνα με τον Renard (2010), ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου είναι να διαβεβαιώνει την λειτουργία των Δημοσίων Οργανισμών καθώς και την λήψη των αποφάσεων μετά από ελέγχους, ώστε ο φορέας να πετύχει τους στόχους που αρχικά είχε θέσει.

Γενικότερα, ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στους Δημόσιους Οργανισμούς θεωρείται σημαντικός, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια λόγω της συνεχούς αλλαγής του εξωτερικού περιβάλλοντος, σχετικά με τις κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές εξελίξεις, παγκοσμίως. (Μυλωνάς, 2012)

Με τον εσωτερικό έλεγχο προλαμβάνονται και εντοπίζονται αστοχίες και αδυναμίες, με σκοπό την έγκαιρη αντιμετώπισή τους. Προκειμένου να αξιοποιηθούν και να εισπραχθούν οι δημόσιοι πόροι, σημαντικό και απαραίτητο στοιχείο είναι η άσκηση κυβερνητικού ελέγχου. Κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται μέσω των εσωτερικών ελεγκτών στους φορείς του Δημοσίου. Επίσης, ένας φορέας του Δημοσίου για να λειτουργήσει επιτυχώς και να είναι αποδοτικός ώστε ο πολίτης να τον εμπιστευθεί, τότε ο ρόλος του εσωτερικού ελεγκτή καθίσταται απαραίτητος.

Ο εσωτερικός ελεγκτής αποκτά στενή σχέση με τους φορείς του Δημοσίου διότι ένας δημόσιος οργανισμός του αναθέτει την οικονομική διαχείριση του. Επομένως,

καλείται να έχει την κατάλληλη τεχνογνωσία και να γνωρίζει εσωτερικά τον οργανισμό, παρέχοντάς του τις συμβουλευτικές του προτάσεις για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Εξαιτίας του συνεχούς μεταβαλλόμενου ευρύτερου – μακρο περιβάλλοντος (οικονομία, πολιτική, τεχνολογία, κοινωνικό – πολιτιστικό περιβάλλον, δημογραφικό και παγκόσμιο περιβάλλον) οι οργανισμοί, αδυνατούν να αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητα των εργασιών τους, με αποτέλεσμα να εντείνεται το φαινόμενο της κακοδιαχείρισης. Ένας δημόσιος οργανισμός ο οποίος στελεχώνεται μέσω αξιοκρατικών κριτηρίων, εφαρμόζει δίκαια τη νομοθεσία και έχει ικανοποιητικά συστήματα ελέγχου, συμβάλλει στην καλή και χρηστή διοίκηση, μειώνοντας έτσι τις πιθανότητες για κακοδιοίκηση και προκειμένου οι πολίτες να μπορούν να τον εμπιστευτούν, τότε ο ίδιος θα πρέπει να προβλέπει για την σωστή διαχείριση των οικονομικών του πόρων και ο κάθε πολίτης να έχει προσβασιμότητα στις αναρτήσεις όλων των πράξεων του φορέα (συναλλαγές, κανονιστικές πράξεις κ.α.), για λόγους Διαφάνειας. (Παπαδάκης, 2016). Επίσης, για την εύρυθμη λειτουργία ενός δημόσιου οργανισμού, ο έλεγχος θα πρέπει να ανταποκρίνεται επαρκώς στις εξωτερικές παθογένειες, προκειμένου να υιοθετούνται αποτελεσματικότερα οι διαδικασίες. (Σπανού, 1996). Επιπρόσθετα, για να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα της κακοδιοίκησης, θα πρέπει οι υπηρεσίες να διαθέτουν την απαραίτητη γνώση σχετικά με το αντικείμενο που ασχολούνται, να υπάρχει η διαφάνεια σε ατομικές και κανονιστικές πράξεις ή δελτία τύπου, να εκτελούν τις υπηρεσιακές τους υποχρεώσεις και να παρέχουν υψηλού επιπέδου παροχές προς το κοινωνικό σύνολο. (Βενετσανοπούλου, 2014).

1.1 Σκοπός της Παρούσας Εργασίας

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να περιγράψει και να αναδείξει την συμβολή του εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα κακοδιαχείρισης των οικονομικών πόρων, των Δημοσίων Φορέων και αυθαιρεσιών σε θέματα ελέγχων. Είναι επίσης σημαντικό να αποτυπωθούν οι ακριβείς συνθήκες λειτουργίας του Γενικού Επιθεωρητή του ΥΠΕΝ, οι οποίες αποτυπώνονται στις ετήσιες εκθέσεις του, να διερευνηθούν τα ζητήματα της εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου και να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα της έρευνας, με προτάσεις βελτίωσης, προκειμένου το έργο του Γενικού Επιθεωρητή, να είναι αποτελεσματικό και αποδοτικό.

1.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

Προκειμένου μία εργασία να προσφέρει υπεραξία γνώσης, θα πρέπει να θέτει συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα. Τα ερωτήματα που καλείται να απαντήσει η παρούσα εργασία είναι το γιατί και το πώς ο εσωτερικός έλεγχος είναι απαραίτητος στους Δημόσιους οργανισμούς, πώς θα πρέπει να συμπεριφέρεται ο εσωτερικός ελεγκτής και ποια είναι τα εμπόδια που μπορεί να συναντήσει κατά την διενέργεια ελέγχου. Εκτός από την βιβλιογραφική προσέγγιση, τα παραπάνω ερωτήματα απαντώνται μέσω του ερωτηματολογίου που δόθηκε στους επιθεωρητές του ΥΠΕΝ.

1.3 Επιμέρους Στόχοι

Η παρούσα ερευνητική εργασία έχει ως σκοπό να περιγράψει και να αναδείξει την συμβολή του εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, η μελέτη θα εστιάσει επιπλέον και στη διερεύνηση της επιθεώρησης στα Τμήματα του ΥΠΕΝ καθώς και εάν ο αριθμός των υπαλλήλων που υπηρετούν στον φορέα είναι ικανός για την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου.

1.4 Μεθοδολογία Έρευνας

Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τις σωστές διαδικασίες που απαιτούνται για την επίλυση ενός προβλήματος. (Ζαφειρόπουλος, 2015)

Όπως αναφέρει ο Ζαφειρόπουλος (2015) ως «έρευνα νοείται η παραγωγή πρωτότυπων αποτελεσμάτων μέσω της συστηματικής, ορθολογικής και επιστημονικής αναζήτησης», η οποία βασίζεται πάνω στη βιβλιογραφία, στον ορθό λόγο, στην αντικειμενικότητα και την αμεροληψία.

Επίσης, η ερευνητική μεθοδολογία για τη συγγραφή της παρούσας εργασίας βασίστηκε αρχικά στο περιγραφικό είδος έρευνας, το οποίο είναι η μελέτη περίπτωσης του Γενικού Επιθεωρητή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και δευτερευόντως στον συνδυασμό ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης δεδομένων, προκειμένου να διεξαχθούν στατιστικά συμπεράσματα μέσω γραφημάτων και πινάκων. Στο σύνολό της η παρούσα εργασία ως προς τη συλλογή πληροφοριών βασίστηκε σε δημοσιευμένα άρθρα από διεθνείς οργανισμούς, άρθρα από ιστοσελίδες του διαδικτύου, αποσπάσματα από ακαδημαϊκά βιβλία και νομοθεσία. Ενώ, ως προς τη μελέτη περίπτωσης του Γενικού Επιθεωρητή του ΥΠΕΝ, η συλλογή πληροφοριών αντλήθηκε μέσω της έρευνας των δημοσιευμένων ετήσιων εκθέσεων και μελετών του επιθεωρητή, πληροφορίες οι οποίες έχουν αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του

οργανισμού. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στο δείγμα του πληθυσμού που συμμετείχε στην έρευνα, το οποίο βοήθησε ως προς την εξαγωγή συμπερασμάτων, σχετικά με τα ερωτήματα που εξετάζει η συγκεκριμένη έρευνα.

1.5 Διάρθρωση Εργασίας

Στην παρούσα εργασία περιγράφεται η διάρθρωση της εργασίας με αναφορές στα περιεχόμενα του κάθε κεφαλαίου, ως εξής:

Στο Κεφάλαιο 1 παρουσιάζεται ο σκοπός της εργασίας, οι ερευνητικοί και επιμέρους στόχοι που εξ' αρχής τέθηκαν, τα ερευνητικά ερωτήματα για περαιτέρω ανάλυση καθώς και η μεθοδολογία της έρευνας.

Στο Κεφάλαιο 2 περιγράφεται η βιβλιογραφική επισκόπηση των κυριότερων άρθρων, πλαισίων και συγγραμμάτων που χρησιμοποιήθηκαν ως πηγές για την έννοια του εσωτερικού ελέγχου.

Στη συνέχεια, το Κεφάλαιο 3, χωρίζεται σε 2 μέρη. Το α' μέρος αφορά το θεωρητικό υπόβαθρο του εσωτερικού ελέγχου. Γίνεται αναφορά στα χαρακτηριστικά γνωρίσματά του, το νομικό πλαίσιο που τον διέπει, τα είδη στα οποία διακρίνεται, τις διαφορές του από το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου, την αναγκαιότητα του, τις παθογένειες που θα συναντήσει, τα ελεγκτικά όργανα της Δημόσιας Διοίκησης και τον τρόπο εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας από τον εσωτερικό ελεγκτή. Στο β' μέρος, γίνεται αναφορά στην οργάνωση του ελληνικού Δημοσίου, τις αρμοδιότητες του επιθεωρητή, τα στάδια της ελεγκτικής διαδικασίας, καθώς και την διάρθρωση των τμημάτων επιθεώρησης στο ΥΠΕΝ.

Το Κεφάλαιο 4 απαρτίζεται από 2 μέρη. Το πρώτο μέρος αναλύει τις έννοιες της ποιοτικής και ποσοτικής μεθοδολογία έρευνας, τα είδη τους και την ανάλυση της μεθόδου που χρησιμοποιήθηκε ως η πλέον κατάλληλη για την συσχέτιση των μεταβλητών. Στο δεύτερο μέρος αναφέρονται οι πηγές συλλογής δεδομένων, προκειμένου να συλλεγούν στα στοιχεία της έρευνας.

Στο Κεφάλαιο 5 παρουσιάζεται η στατιστική ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τις δημοσιευμένες ετήσιες εκθέσεις του Γενικού Επιθεωρητή ΥΠΕΝ, σύντομη ανάλυση των ελέγχων που διενήργησε το κάθε τμήμα καθώς και ποσοτική ανάλυση του ερωτηματολογίου η οποία έγινε μέσω του προγράμματος SPSS Version 20.

Στο Κεφάλαιο 6 επιχειρείται η εξαγωγή συμπερασμάτων από τα αποτελέσματα της έρευνας του επιθεωρητή του ΥΠΕΝ με άξονα τα ερευνητικά ερωτήματα και τους

στόχους που προσδιορίστηκαν από την αρχή της παρούσας εργασίας, στη συνέχεια αναλύονται οι περιορισμοί της έρευνας και προτείνονται περαιτέρω βελτιώσεις και προτάσεις για μελλοντική διερεύνηση.

Στο τέλος της ερευνητικής εργασίας, ως παραρτήματα, αναφέρονται τα ερωτήματα που τέθηκαν στους επιθεωρητές του οργανισμού, καθώς και υπόθεση περιβαλλοντικής παράβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Το θέμα του εσωτερικού ελέγχου έχει απασχολήσει αρκετούς ερευνητές και αναλυτές διαχρονικά. Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα πιο σημαντικά άρθρα τα οποία αφορούν γενικευμένα τον εσωτερικό έλεγχο. Οι βιβλιογραφικές αναφορές προκύπτουν από άρθρα, ιστοσελίδες που έχουν άμεση σχέση με την έννοια του εσωτερικού ελέγχου και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα.

Ο Παπάς (1999), κάνει αναφορά στα απαραίτητα προσόντα του ελεγκτή και τις υποχρεώσεις με τις οποίες θα ασχοληθεί κατά την ελεγκτική του διαδικασία. Στη συνέχεια, αναλύει τα είδη στα οποία διακρίνεται ο έλεγχος και αξιολογεί την σημαντικότητά του.

Ο Coupland (1993), υποστηρίζει πως η Δημόσια Διοίκηση περιορίζεται σε περασμένες χρονικά ενέργειες, οι οποίες έχουν αρνητική επιρροή ως προς την πορεία του εσωτερικού ελέγχου. Συμπληρώνει δηλώνοντας ότι ο ελεγχόμενος φορέας οφείλει να έχει σαφή εικόνα των στόχων του.

Οι Νεγκάκης και Ταχυνάκης (2017) αναλύουν την Υπηρεσία του εσωτερικού ελέγχου, τα Πρότυπα και τον Κώδικα Δεοντολογίας σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο καθώς και τις θεμελιώδεις αρχές που θα πρέπει να υιοθετούν τα άτομα που ασχολούνται με τον εσωτερικό έλεγχο. Επίσης, αναφέρουν τις προϋποθέσεις για την διενέργεια ενός αποτελεσματικού ελέγχου, σ' έναν δημόσιο οργανισμό.

Η Επιτροπή Coso, ορίζει τον εσωτερικό έλεγχο ως μία διαδικασία η οποία πραγματοποιείται από τη Διοίκηση ενός οργανισμού, η οποία είναι σχεδιασμένη για να παρέχει ασφάλεια, ώστε ο οργανισμός να επιτύχει τους σκοπούς που έχει θέσει. (www.Coso.org)

Ο Ν. 4795/2021, άρθρ. 1 ρυθμίζει θέματα σχετικά με το Σύστημα του Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και τη λειτουργία των μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου ενός Δημόσιου οργανισμού. Επίσης, στον εν λόγω νόμο γίνεται αναφορά και για τον Σύμβουλο Ακεραιότητας, ο ρόλος του οποίου είναι η ενδυνάμωση των μηχανισμών λογοδοσίας και ακεραιότητας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχει θέσει ο φορέας, σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας, η οποία θεωρείται ο πρώτος και κύριος πυλώνας της αρχής της χρηστής διοίκησης.

(http://www.publiclawjournal.com/docs/6/2017_2_2_tzemos.pdf). Σύμφωνα με τον Τζέμο (2013), «η τήρηση της νομιμότητας είναι αναγκαία αλλά όχι πάντα επαρκής

συνθήκη για την πραγματικά χρηστή, ορθή, καλή άσκηση διοίκησης και διακυβέρνησης».

Το εγχειρίδιο του εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την Δημόσια Διοίκηση, αναφέρει ότι το διάστημα 2017-2020 παρουσιάζει την Δημόσια Διοίκηση ως ανεξάρτητη και αποτελεσματική, προκειμένου μέσω του εσωτερικού ελέγχου να διασφαλιστεί η λογοδοσία. (www.oecd-ilibrary.org)

Το Διεθνές Πλαίσιο: Σωστή Διακυβέρνηση στο Δημόσιο Τομέα, σχετικά με την βελτίωση της Δημόσιας Διοίκησης, προκειμένου να είναι αποτελεσματική, αναφέρει τα χαρακτηριστικά που ένας δημόσιος οργανισμός πρέπει να διαθέτει ώστε να λαμβάνει αποφάσεις και να διαχειρίζεται σωστά τους πόρους του, τις ηθικές του αξίες, την ακεραιότητα, τον σεβασμό στους Νόμους και τις διαφανείς διαδικασίες. (www.ifac.org/)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΡΟΣ Α.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

3.1 Εννοιολογική Προσέγγιση του Εσωτερικού Ελέγχου

Γενικότερα, οι ορισμοί του εσωτερικού ελέγχου ποικίλουν στη βιβλιογραφία. Παρ' όλο τους πολλαπλούς και σαφώς διαφοροποιημένους βιβλιογραφικούς ορισμούς, ο εσωτερικός έλεγχος διευρύνεται σε όλη την οικονομική μονάδα ενός δημόσιου φορέα, ξεκινώντας από την διοίκηση, μέχρι τον έλεγχο της ορθότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με τον Ν. 4795/2021, άρθ. 4, ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί τις διαδικασίες και τους ελέγχους ενός δημόσιου οργανισμού, παρέχοντας εύλογη διαβεβαίωση στον οργανισμό για την επίτευξη των στόχων σχετικά με: α) την απόδοση των λειτουργιών του, β) την αξιοπιστία των οικονομικών εν γένει αναφορών και γ) τη νομιμότητα.

Επίσης, σύμφωνα με την έκθεση του ΟΟΣΑ, οι δικλίδες ελέγχου, επιτρέπουν στα ανώτερα ιεραρχικά στελέχη των φορέων καθώς και στα στελέχη του, να προλαμβάνουν ενδεχόμενες αδυναμίες, όπως για παράδειγμα την λανθασμένη διαχείριση οικονομικών πόρων. Οι κατηγορίες δικλίδων ελέγχου αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 1. Κατηγορίες Δικλίδων Εσωτερικού Ελέγχου

Πηγή: <https://www.oecd.org/governance/ethics/1.3-core-control-audit-programme-greece-el.pdf>

Ως προς την ερμηνεία των δικλίδων ελέγχου, ο προληπτικός χαρακτήρας, στοχεύει στην αποτροπή της επέλευσης ενός κινδύνου, η ανίχνευση αφορά στο γεγονός εάν επήλθε κάποιος κίνδυνος και οι διορθωτικές δικλίδες προλαμβάνουν λάθος χειρισμούς της Διοίκησης. (www.oecd.org). Η διοίκηση μπορεί να χρησιμοποιήσει τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, ώστε να φτάσει αποτελεσματικά πιο κοντά στους στόχους που είχε αρχικά θέσει, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 1. Ο Ρόλος των Δικλίδων Ελέγχου που θέτει η Κυβέρνηση

Οι δικλίδες της διοίκησης επιτρέπουν	Οι δικλίδες της διοίκησης προστατεύουν
<ul style="list-style-type: none"> • Χρηστή δημόσια διοίκηση • Λειτουργική προβλεψιμότητα • Ανθεκτικότητα • Καλή σχέση κόστους-ωφέλειας • Καλή διακυβέρνηση • Συλλογική και ατομική ηγεσία • Εμπιστοσύνη εκ μέρους της κοινωνίας και των υπαλλήλων 	<ul style="list-style-type: none"> • Από ανεπιθύμητες εκπλήξεις • Από την ύπαρξη δαπανηρών κενών και επικαλύψεων • Από προσέλκυση δυσάρεστης προσοχής από τα ΜΜΕ

Πηγή: <https://www.oecd.org/governance/ethics/1.3-core-control-audit-programme-greece-el.pdf>

Σκοπός της ύπαρξης και λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου είναι η αποτελεσματικότητα, η σωστή διαχείριση και η επίτευξη των στόχων του οργανισμού. Με τη διαχείριση κινδύνων αξιολογούνται και ελέγχονται τα δυνητικά γεγονότα, τα οποία καλείται να επιλύσει η δημόσια υπηρεσία. (www.oecd.org). Εν προκειμένω, ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί ένα μέσο βελτίωσης των επιδόσεων στον δημόσιο τομέα. (Γιαννάκης, 2018)

Επιπρόσθετα, ο εσωτερικός έλεγχος περιλαμβάνει τη συμμετοχή των: α) άμεσα ενδιαφερομένων, β) του ελεγκτή και γ) του υπεύθυνου που συμφωνεί με το πόρισμα του ελεγκτή.

Επίσης, σύμφωνα με τον Ν. 4795/2021, άρθρο 15, τα έργα της μονάδας του εσωτερικού ελέγχου έχουν τα εξής στάδια:

α) **Το διαβιβαιωτικό - ελεγκτικό**, περιλαμβάνει έξι (6) στάδια τα οποία είναι τα εξής:

- i. ανάθεση
- ii. σχεδιασμός
- iii. διενέργεια επιθεώρησης ελέγχου

- iv. προσχέδιο έκθεσης
- v. τελική έκθεση
- vi. έλεγχος

β) **Το συμβουλευτικό**, περιλαμβάνει τέσσερα (4) στάδια τα οποία είναι τα εξής:

- i. ανάθεση
- ii. σχεδιασμός
- iii. διενέργεια
- iv. σύνταξη και υποβολή έκθεσης

3.2 Νομικό Πλαίσιο

Με τον Ν. 5076/1931 (ΦΕΚ 186/Α /07-07-1931) θεσμοθετήθηκε το πρώτο οργανωμένο σώμα κρατικών ελεγκτών. Με το Ν. 3329/1955 (ΦΕΚ 230/Α/25-08-1955) ιδρύθηκε το σώμα ορκωτών λογιστών. Με το Π.Δ. 226/1992 συστήθηκε το σώμα Ορκωτών Ελεγκτών, το οποίο στη συνέχεια μετονομάστηκε σε ΣΟΕΛ.

Με το ΦΕΚ 32/07-10-1833 ιδρύθηκε το Ελεγκτικό Συνέδριο με αρμοδιότητες όπως η παρακολούθηση του οικονομικού συστήματος που έχει εγκριθεί από το κράτος. Με τον Ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314/Α /27-12-2005) καθίσταται υποχρεωτική η οργάνωση υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου για όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις.

Με τον Ν. 3492/2006 ορίζεται ο εσωτερικός έλεγχος ως «ανεξάρτητη ελεγκτική – συμβουλευτική δραστηριότητα παροχής διαβεβαίωσης περί της επάρκειας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ενός φορέα, με στόχο τη βελτίωση των λειτουργιών του και την επίτευξη των στόχων του, χρησιμοποιώντας συστημικές και δομημένες μεθοδολογίες». Με τον παρόντα Νόμο θεσμοθετείται η ανεξαρτησία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου που έχει σκοπό την διαβεβαίωση για την επάρκεια των συστημάτων διαχείρισης του ελεγχόμενου φορέα. Επίσης, αποτελεί «το συνολικό σύστημα διαχειριστών και άλλων ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων οργανωτικής δομής, των μεθοδολογιών, των διαδικασιών και του εσωτερικού ελέγχου που έχει εφαρμόσει η Διοίκηση ενός οργανισμού, ως προς το λειτουργικό κριτήριο, στοχεύοντας στην επίτευξη στόχων με τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και οικονομικό».

Ο Ν. 3871/2010 διευρύνει την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Με τον Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143/Α / 28-06-2014) ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 211/81/ΕΕ με την οποία ανατέθηκε στις

υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, ο έλεγχος υπό τη γενική καθοδήγηση και εποπτεία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Με το Ν. 4607/2019 (ΦΕΚ 65/Α/4-04-2019) η ημερομηνία 01/01/2019 αντικαταστάθηκε από την ημερομηνία 01/01/2020. Με τη νέα ημερομηνία παύει ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς τον προληπτικό έλεγχο στις δαπάνες των οργανισμών ΟΤΑ και νομικών προσώπων.

Στην Ελλάδα τα ζητήματα του εσωτερικού ελέγχου ρυθμίζονται πλέον με το Ν. 4795/2021, αρ. 6, όπου θεσπίζεται και ο θεσμός του Συμβούλου Ακεραιότητας, ο οποίος υπάγεται σε οργανική μονάδα στον Υπουργό. Οι αρμοδιότητες του Συμβούλου Ακεραιότητας είναι υποστηρικτές, συμβουλευτικές και ενημερωτικές.

Η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου είναι ανεξάρτητη και διασφαλίζεται από την οργανωτική υπαγωγή της μονάδας εσωτερικού ελέγχου και με τη σύσταση και λειτουργία της Ελεγκτικής Επιτροπής. Η Ελεγκτική Επιτροπή παρακολουθεί τις εργασίες της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, διασφαλίζει την ποιότητα του έργου της και οι συστάσεις της εν λόγω Επιτροπής λαμβάνονται υπόψη από τον επικεφαλής του φορέα. Η Ελεγκτική Επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη, εκ των οποίων το ένα διαθέτει ελεγκτική εμπειρία. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας για την αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης στα πρότυπα των σύγχρονων δυτικών ευρωπαϊκών κρατών, η λειτουργία της οποίας θα προέρχεται από όρους ακεραιότητας και διαφάνειας, τον Ιούλιο του 2021, το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, εγκαινιάστηκε ένα νέο επιμορφωτικό πρόγραμμα πιστοποίησης, το οποίο μπορούν να λάβουν μέρος οι υπάλληλοι που υπηρετούν στις μονάδες εσωτερικού ελέγχου των φορέων του Δημοσίου τομέα, προκειμένου να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, ώστε να αναλάβουν τα καθήκοντα του εσωτερικού ελεγκτή (<https://aead.gr>). Επίσης, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Ακεραιότητας και Λογοδοσίας, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, στο πλαίσιο του υποστηρικτικού έργου προς τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης, για τη βελτίωση και αποτελεσματικότερη λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, διοργανώνει νέο κύκλο εκπαιδευτικών δράσεων που απευθύνονται σε στελέχη των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου. Ο νέος κύκλος εκπαιδευτικών δράσεων ο οποίος ξεκίνησε εντός του 2022, αφορούσε τον εσωτερικό έλεγχο, την ακεραιότητα και τη διαχείριση κινδύνων (<https://aead.gr>)

Οι δημόσιοι οργανισμοί υποχρεώνονται να θεσπίσουν ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης και βελτίωσης της ποιότητας για τη μονάδα εσωτερικού ελέγχου. Το συγκεκριμένο ετήσιο πρόγραμμα περιλαμβάνει τις διαρκείς αξιολογήσεις εσωτερικές και εξωτερικές με τις οποίες εκτιμάται η ποιότητα λειτουργίας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, εξάγονται συμπεράσματα και υποβάλλονται οι σχετικές εισηγήσεις για τις απαιτούμενες βελτιώσεις. Ο Προϊστάμενος της μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου είναι αρμόδιος για την κατάρτιση, την τήρηση και εφαρμογή του προγράμματος αξιολόγησης και βελτίωσης της ποιότητας της μονάδας. Για τις εσωτερικές αξιολογήσεις υπάρχουν διαδικασίες που αφορούν την εποπτεία του ελεγκτικού έργου, την υλοποίηση του ετήσιου προγράμματος εργασιών, τις εκθέσεις ελέγχου και παροχής συμβουλευτικού έργου της μονάδας, αναφορές σχετικά με την περάτωση των ενεργειών στο πλαίσιο των ελέγχων και την τήρηση των προθεσμιών (Ν. 4795/2021, άρθ. 9, παρ. 7).

Οι εσωτερικοί ελεγκτές, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, διαθέτουν πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα φυσικά αρχεία, έγγραφα, χώρους και δραστηριότητες του φορέα και συνεργάζονται με τους αρμόδιους υπαλλήλους, οι οποίοι σχετίζονται με το αντικείμενο ελέγχου, στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου τους.

Ωστόσο, σχετικά με την στελέχωση του προσωπικού στις μονάδες εσωτερικού ελέγχου ενός δημόσιου οργανισμού, σύμφωνα με το δημοσίευμα των Κουτούπη και Ροδάκο (www.euro2day.gr), οι οποίοι έχουν πάνω από 10 ετή εμπειρία στις Μονάδες Δημόσιας Υγείας και στους ΟΤΑ, διαπίστωσαν ότι ελάχιστοι υπάλληλοι έχουν την απαιτούμενη εξειδίκευση να υπηρετήσουν σε μονάδες εσωτερικού ελέγχου.

Ως προς τις μελέτες περιπτώσεων των ευρωπαϊκών χωρών οι οποίες έχουν ισχυρή κεντρική υπηρεσία καθοδήγησης του εσωτερικού ελέγχου (www.oecd.org/), όπως για παράδειγμα το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών του Ηνωμένου Βασιλείου (HM Treasury) η κεντρική υπηρεσία είναι αρμόδια για θέματα οικονομίας, ελέγχοντας τις δημόσιες δαπάνες, ορίζοντας την κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου, έχοντας υιοθετήσει μια κεντροποιημένη προσέγγιση για την παροχή ελεγκτικών υπηρεσιών.

Επίσης, στην Ευρώπη η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου είναι ένα δομικό κομμάτι του συστήματος ελέγχου για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αποστολή τους είναι να παρέχουν ανεξάρτητη, αντικειμενική

διασφάλιση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχεδιασμένες να προσθέτουν αξία βελτιώνοντας τις λειτουργίες της Επιτροπής.

3.3 Είδη Εσωτερικού Ελέγχου

Ο εσωτερικός έλεγχος επεκτείνεται σε όλες τις λειτουργίες του οργανισμού, όπως το λογιστήριο, στην εκπαίδευση του προσωπικού, στο διοικητικό προσωπικό, στον ποιοτικό έλεγχο των υπηρεσιών και στη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Κατά κανόνα όμως ο εσωτερικός έλεγχος χωρίζεται σε τρεις (3) μεγάλες κατηγορίες, υπό το πλέγμα των οποίων εντάσσονται οι διάφορες λειτουργίες του οργανισμού. Οι τρεις (3) αυτές κατηγορίες είναι οι εξής:

1) Διοικητικός έλεγχος

Ο διοικητικός έλεγχος αφορά την σωστή διαχείριση των οικονομικών ενός οργανισμού, ασκεί έλεγχο για την αποτελεσματικότητα, την επικοινωνία και την συνεργασία των διάφορων διοικητικών βαθμίδων του οργανισμού και εξετάζει την έκταση που οι εργαζόμενοι εφαρμόζουν τις αποφάσεις και την πολιτική της διοίκησης. Επίσης, αξιολογεί το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ εργαζομένων και διοίκησης, αλλά και κατά πόσο η διοίκηση ικανοποιεί ή επιλύει τα αιτήματα των εργαζομένων. (Παπάς, 1999)

2) Λογιστικός έλεγχος

Μέσω του λογιστικού ελέγχου διασφαλίζονται τα περιουσιακά στοιχεία της οικονομικής μονάδας. Ο λογιστικός έλεγχος αποσκοπεί στα εξής:

- στην συστηματική διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων
- στην ορθή καταχώρηση λογιστικών εγγραφών
- στις συναλλαγές που αφορούν την οικονομική μονάδα
- στην λειτουργικότητα του λογιστικού συστήματος

(Παπάς, 1999)

3) Λειτουργικός έλεγχος

Ο λειτουργικός έλεγχος αφορά όλα τα τμήματα της οικονομικής μονάδας και καθορίζει εάν και κατά πόσο ο οργανισμός αποδίδει τα βέλτιστα ή εάν χρειάζεται να παρέμβει σε διορθωτικές κινήσεις.

3.4 Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, αφορά το εσωτερικό του οργανισμού και είναι μια διαδικασία που ασκείται από τη διοίκηση και το προσωπικό ενός δημόσιου φορέα, σχεδιασμένη να προσφέρει εύλογη διασφάλιση αναφορικά με την επίτευξη των σκοπών που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις του οργανισμού, τα οικονομικά του και τη νομοθεσία του. (www.oecd.org)

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψη δύο (2) παράγοντες οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί και επιδρούν στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ενός οργανισμού και αφορούν τα διοικητικά στελέχη καθώς και τις επιδιώξεις που έχει θέσει ο φορέας. (Johnson et al 1980)

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αποτελείται από:

1) Το περιβάλλον του φορέα:

- Εντιμότητα μεταξύ διοίκησης και υπαλλήλων: Ο οργανισμός θα πρέπει να καθιερώσει πρότυπα συμπεριφοράς, ώστε να αποφεύγονται συγκρούσεις μεταξύ υπαλλήλων και διοίκησης και τα οποία αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 2. Αρχές και Αξίες

Πηγή: <https://www.aade.gr/sites/default/files/2020-2024.pdf>

- Εποπτεία Εσωτερικού Ελέγχου: Για παράδειγμα ο Υπηρεσιακός Γενικός Γραμματέας ενός Υπουργείου) είναι υπεύθυνος για την λειτουργία του ΣΕΕ.

Επίσης, ο ιεραρχικά ανώτερος έχοντας θέση ευθύνης επιβλέπει τις λειτουργίες και τις διεργασίες που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά του.

- Καθορισμός δομών και ευθυνών: Ο οργανισμός οφείλει να λειτουργεί σύμφωνα με τις αρμοδιότητες οι οποίες περιγράφονται στο οργανόγραμμα του.
- Επιβράβευση υπαλλήλων: Οι υπάλληλοι οι οποίοι έχουν αποδείξει τις ικανότητές τους και έχουν φέρει εις πέρας την εργασία που τους ανατίθενται από τον ιεραρχικά ανώτερο τους, τότε η υπηρεσία θα πρέπει να μεριμνάει για την επιβράβευσή τους π.χ. μόνους παραγωγικότητας λόγω επίτευξης στόχων.

2) Αξιολόγηση Κινδύνου:

- Προσδιορισμός Στόχων: Ο κάθε φορέας θα πρέπει ανά ετήσια βάση να θέτει στόχους, να έχει έναν προγραμματισμό και ένα χρονοδιάγραμμα.
- Ανάλυση Κινδύνων: Ο κάθε φορέας να βρίσκει εναλλακτικές σε περιπτώσεις απειλών, π.χ. στην αλλαγή ή την τροποποίηση μίας νομοθεσίας.

3) Δραστηριότητες Ελέγχου:

- Αρμοδιότητες σωστά κατανεμημένες σύμφωνα με τα περιγράμματα θέσης: Ο κάθε υπάλληλος ο οποίος εργάζεται σε έναν οργανισμό ή στην περίπτωση που προέρχεται από έναν άλλο, μέσω κινητικότητας, οφείλει να γνωρίζει τις αρμοδιότητές του, σύμφωνα με τα περιγράμματα θέσης της ειδικότητας του.
- Επιλογή Δικλίδων Ελέγχου: Ο φορέας επιλέγει το κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα με το οποίο θα εκτελεί τις εργασίες του.

4) Πληροφόρηση & Επικοινωνία:

- Πληροφόρηση εντός του οργανισμού: Η διοίκηση κοινοποιεί εσωτερικά τους στόχους που έχουν τεθεί.
- Επικοινωνία εκτός του οργανισμού: Η πληροφόρηση των πολιτών για τις κανονιστικές πράξεις του φορέα, με διαφανείς διαδικασίες.

3.4.1 Διάκριση Εσωτερικού Ελέγχου & Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Οι έννοιες του Εσωτερικού Ελέγχου με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, δεν είναι ταυτόσημες. Σύμφωνα με τον Παπαστάθη (2003), ο εσωτερικός έλεγχος

προβαίνει στην αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Αντίθετα, το ΣΕΕ αφορά τις ενέργειες που ο κάθε οργανισμός καλείται να φέρει εις πέρας, σύμφωνα με τους στόχους που είχε αρχικά θέσει.

(http://andreaskoutoupis.blogspot.com/2012/02/blog-post_15.html)

Οι κύριοι στόχοι του εσωτερικού ελέγχου μεταξύ άλλων είναι:

- Να προλαμβάνονται και να διορθώνονται εγκαίρως οι παθογένειες που μπορεί να παρατηρηθούν στο εσωτερικό του οργανισμού.
- Στην περίπτωση που εντοπιστούν αδυναμίες κατά την διάρκεια του ελέγχου, τότε η Διοίκηση υποχρεούται να λάβει μέτρα.
- Μέσω των διορθωτικών μέτρων που καλείται η Διοίκηση να πάρει, τα Τμήματα του οργανισμού θα βελτιώσουν και τις διαδικασίες τους.
- Ο έλεγχος ως προς τους οικονομικούς πόρους του οργανισμού.
- Ο έλεγχος ως προς την αποδοτικότητα των Τμημάτων του οργανισμού.

3.5 Σκοπός και Αναγκαιότητα του Εσωτερικού Ελέγχου

Ο σκοπός του εσωτερικού ελέγχου θεωρείται σημαντικός σε κάθε Δημόσιο οργανισμό, προκειμένου όλα τα τμήματα και οι διευθύνσεις του να λειτουργούν σωστά και να εντοπίζονται τα αδύναμα σημεία που χρειάζεται να βελτιωθούν. Επίσης, ο εσωτερικός έλεγχος θεωρείται αναγκαίος, διότι οι δημόσιες υπηρεσίες είναι υποχρεωμένες να παρέχουν στο κοινωνικό σύνολο υπηρεσίες οι οποίες είναι σύμφωνες με τη χρηστή διοίκηση. Σύμφωνα με τον Asare (2009), έλεγχος υφίσταται όταν οι δημόσιοι πόροι του οργανισμού χρησιμοποιούνται για τον σκοπό τον οποίο έχουν διατεθεί. Ο εσωτερικός έλεγχος θεωρείται αναγκαίος για τους εξής λόγους:

- Το κάθε Τμήμα λειτουργεί σύμφωνα με την νομοθεσία
- Εντοπίζονται λανθασμένες ενέργειες π.χ. κακοδιαχείριση οικονομικών πόρων
- Τήρηση λογιστικών βιβλίων
- Διενεργείται έλεγχος στα περιουσιακά στοιχεία του οργανισμού
- Ελέγχονται οι οικονομικές συναλλαγές του οργανισμού με τρίτους (π.χ. αναδόχους για παροχή υπηρεσιών)
- Ομαδικό πνεύμα και συναδελφικότητα, εσωτερικά
- Αποφυγή υπο στελέχωσης και σωστή κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού
- Ανάδειξη διαδικασιών με διαφάνεια

- Το ενδιαφέρον και το χτίσιμο εμπιστοσύνης του κοινωνικού συνόλου από τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους δημόσιους οργανισμούς
- Εξαλείφονται οι παθογένειες, όπως η κακοδιοίκηση ή η οικονομική σπατάλη
- Ενημερώνεται η Διοίκηση για το αποτέλεσμα του εσωτερικού ελέγχου, ώστε να ληφθούν εγκαίρως μέτρα βελτίωσης
- Έγκυρη πληροφόρηση από τους εσωτερικούς ελεγκτές
- Πρόληψη σε περίπτωση κινδύνων
- Οι διαπιστώσεις του ελεγκτή, είναι χρήσιμες για να παρθούν βελτιωτικά μέτρα για το πώς θα πορευτεί ή τι πρέπει να κάνει ο οργανισμός
- Όλες οι λειτουργίες του οργανισμού ελέγχονται π.χ. διοικητικές, οικονομικές κ.α.

3.6 Η Αποτελεσματικότητα του Εσωτερικού Ελέγχου

Ο εσωτερικός έλεγχος για να θεωρείται αποτελεσματικός, θα πρέπει να θεωρείται σημαντικός για τον οργανισμό. Όταν ο ελεγκτής ενεργεί νομίμως, εντοπίζει λάθη, ενημερώνει και προτείνει τρόπους βελτίωσης, τότε ο εσωτερικός έλεγχος κρίνεται αποτελεσματικός. Επίσης, όταν οι παρεχόμενες υπηρεσίες ενός οργανισμού, λειτουργούν σύμφωνα με τον σκοπό, την διαφάνεια και την κουλτούρα του, τότε ο πολίτης αισθάνεται ευχαριστημένος, εφόσον συνδιαλέγεται με έναν αντικειμενικό οργανισμό. Προκειμένου λοιπόν ο εσωτερικός έλεγχος να κριθεί αποτελεσματικός, απαιτούνται τα εξής:

Σύμφωνα με τον (Mihret et al 2007), ο εσωτερικός έλεγχος θεωρείται αποτελεσματικός όταν:

- Ο οργανισμός έχει σκοπό, όραμα και οι αρμοδιότητες είναι σωστά κατανοημένες, σύμφωνα με το οργανόγραμμα του
- Ενδυναμώνεται ο ρόλος του εσωτερικού ελεγκτή
- Υπάρχει ομαδικό πνεύμα συνεργασίας μεταξύ του οργανισμού και των ελεγκτών που διενεργούν τον έλεγχο

3.6.1 Πότε ο Εσωτερικός Έλεγχος Θεωρείται Αναποτελεσματικός

Ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να θεωρηθεί αναποτελεσματικός στην περίπτωση που τα τμήματα του οργανισμού αδυνατούν να συνεννοηθούν μεταξύ τους, ή όταν υπάρχει δόλος, ή δεν παρέχεται υλικό από τους άμεσα εμπλεκόμενους προς τον

ελεγκτή, το οποίο θα βοηθήσει τους ελέγχους. Επίσης, ο οργανισμός δύναται να παρεμβαίνει με κάποιον τρόπο στο έργο του ελεγκτή, ώστε να καλυφθούν αδυναμίες και λάθη. Επιπρόσθετα, ο εσωτερικός έλεγχος γίνεται αναποτελεσματικός και στις εξής περιπτώσεις:

- Δεν διαφυλάσσονται σωστά τα περιουσιακά στοιχεία του οργανισμού
- Δεν εφαρμόζεται σωστά το Σύστημα του εσωτερικού ελέγχου
- Δεν διενεργείται σωστά ο έλεγχος
- Κατά τους προηγούμενους ελέγχους έχει διενεργεί λανθασμένη εκτίμηση
- Παράλειψη σημαντικών πληροφοριών
- Δεν επιτυγχάνονται οι στόχοι του οργανισμού
- Έλλειψη τεχνογνωσίας ελεγκτών
- Έλλειψη τεχνολογικού εξοπλισμού

(Τσακλαγκάνος, 2008)

3.7 Παθογένειες Εσωτερικού Ελέγχου

Η διαφθορά και η κακοδιοίκηση στη Δημόσια Διοίκηση θεωρούνται ταυτόσημες έννοιες οι οποίες συμβάλλουν περισσότερο στην μη επιτυχημένη έκβαση του εσωτερικού ελέγχου.

Σύμφωνα με τον Klaveren (1999), η έννοια της διαφθοράς στη Δημόσια Διοίκηση παραλληλίζεται με την υπεξαίρεση χρηματικού ποσού από τους άμεσα εμπλεκόμενους του οργανισμού, οι οποίοι δεν αρκούνται μόνο στον μισθό τους αλλά αποβλέπουν και σε πρόσθετες απολαβές. Επίσης, η διαφθορά εντοπίζεται και στις περιπτώσεις που οι εμπλεκόμενοι με τον εσωτερικό έλεγχο, να μην λογοδοτούν για τις ενέργειές τους, επειδή δεν έχουν ενδεχομένως εφαρμοστεί αυστηρά κριτήρια λογοδοσίας από τον οργανισμό. Επιπρόσθετα, η μη ύπαρξη ελεγχόμενου πλαισίου από τον οργανισμό, οι διαδικασίες οι οποίες δεν έχουν διαφανή τρόπο, τροφοδοτούν την έννοια της διαφθοράς.

Σύμφωνα με τον Ρακιντζή (2011), το γραφειοκρατικό πλαίσιο που διέπει την ελληνική Δημόσια Διοίκηση, μπορεί να συντελέσει αρνητικά με συνέπεια να εντείνει την έννοια της κακοδιοίκησης. Ένας οργανισμός ο οποίος αποδίδει την κακοδιοίκηση μέσω του γραφειοκρατικού πλαισίου, στην ανεξέλεγκτη εξουσία των αρμοδίων καθώς και στην έλλειψη τιμωρίας των οργανισμών, θεωρούνται αρνητικοί παράγοντες για τον οργανισμό.

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε για το 2020 από την Public Issue για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας σχετικά με τα φαινόμενα διαφθοράς στην χώρα μας, το 72% της κοινής γνώμης, θεωρεί ότι το πρόβλημα της διαφθοράς είναι πολύ σημαντικό, επίσης οι προμήθειες του Δημοσίου αποτελούν τον δεύτερο τομέα διαφθοράς, μετά το πολιτικό σύστημα, με ποσοστό 48%. Επίσης, η συγκεκριμένη έρευνα μεταξύ άλλων αναφέρει την σημαντικότητα και δύο (2) παραγόντων οι οποίοι εντείνουν ακόμη περισσότερο το φαινόμενο της διαφθοράς. Ο πρώτος είναι η ατιμωρησία των εμπλεκόμενων σε θέματα διαφθοράς, με ποσοστό σημαντικότητας 97% και ο δεύτερος παράγοντας είναι η άγνοια των πολιτών ως προς τα δικαιώματα που έχουν απέναντι στη Δημόσια Διοίκηση, με ποσοστό 82%.

(<https://www.publicissue.gr/corrupt2020/>)

3.8 Μέθοδοι Μελέτης Εσωτερικού Ελέγχου

Οι μέθοδοι μελέτης του εσωτερικού ελέγχου που απαντώνται στη διεθνή βιβλιογραφία είναι οι εξής:

1. Διάγραμμα ροής
2. Ερωτηματολόγιο
3. Γραπτή περιγραφή
4. Δοκιμασίες

3.8.1 Διάγραμμα Ροής

Το διάγραμμα ροής (flowcharts), αποτυπώνει με απλό τρόπο τις ενέργειες που απαιτούνται να γίνουν από το κάθε τμήμα του οργανισμού. Κάθε διαδικασία ακολουθείται και από ένα σύμβολο το οποίο δείχνει είτε την κατεύθυνση σε άλλη διαδικασία που πρέπει να γίνει είτε την επεξήγηση της διαδικασίας που πρέπει να εκτελεστεί. Με το διάγραμμα ροής ουσιαστικά σε σύντομο χρονικό διάστημα, μπορούν να εντοπιστούν αδυναμίες που αφορούν την διαδικασία, ή την προσθήκη ενδιάμεσης ενέργειας.

(el.tipsandtricks.com)

3.8.2 Ερωτηματολόγιο

Μέσω ειδικών και συγκεκριμένων δομημένων ερωτήσεων σε ειδικό έντυπο, ο εσωτερικός ελεγκτής μπορεί να απαντήσει θετικά ή αρνητικά, ώστε να εντοπιστούν αστοχίες, οι οποίες έχουν γίνει μέσω των ελέγχων ώστε στη συνέχεια να διορθωθούν.

3.8.3 Γραπτή Περιγραφή

Η μέθοδος της γραπτής περιγραφής αφορά την ανάλυση των διαδικασιών οι οποίες με σύντομο τρόπο περιγράφονται στο διάγραμμα ροής. Μέσω της γραπτής περιγραφής ο ελεγκτής μπορεί να αναφέρει με κάθε λεπτομέρεια τις πληροφορίες οι οποίες είναι σημαντικές για τον οργανισμό.

3.8.4 Δοκιμασίες

Ο ελεγκτής, παρακολουθεί εάν τηρούνται σωστά οι διαδικασίες, έχοντας όμως προηγουμένως την πληροφορία για το είδος της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί.

3.9 Διάκριση Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου

Σύμφωνα με τον Παπά (1999), ο εσωτερικός έλεγχος ενός οργανισμού διενεργείται από τους υπαλλήλους που απασχολούνται σε αυτόν και αφορά το εσωτερικό του, π.χ. τις διευθύνσεις και τα τμήματα, ενώ ο εξωτερικός ελεγκτής δεν ανήκει στο ανθρώπινο δυναμικό του οργανισμού του οποίου ελέγχει τα οικονομικά του στοιχεία, π.χ. ισολογισμός.

(www.accountancygreece.gr/)

3.10 Ελεγκτικά Όργανα

Τα κυριότερα ελεγκτικά όργανα του Ελληνικού Δημοσίου είναι:

- Το Ελεγκτικό Συνέδριο: Ασχολείται με τον εξωτερικό έλεγχο της Γενικής Κυβέρνησης και τον δημοσιονομικό έλεγχο των δημοσίων υπηρεσιών. Διαθέτει πλήρη πρόσβαση σε όλα τα λογιστικά βιβλία της κεντρικής και τοπικής αυτοδιοίκησης και έχει δικαιοδοσία σε όλες τις οντότητες της Κυβέρνησης. (<https://www.elsyn.gr/>)
- Το ΣΔΟΕ: Ασχολείται με τα οικονομικά παραπτώματα που έχουν υποπέσει οι απασχολούμενοι ενός δημόσιου οργανισμού ή ακόμη και ο ίδιος ο οργανισμός. (ti-einai.gr/sdoe/)
- Το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.: αποτελεί όργανο εσωτερικού ελέγχου όλης της Δημόσιας Διοίκησης. Ενώ ο Συνήγορος του Πολίτη ως διαμεσολαβητής, έχει την αρμοδιότητα του εξωτερικού ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης, σχετικά με αιτήματα πολιτών τα οποία απευθύνονται σε φορείς του Δημοσίου. (<https://el.wikipedia.org/wiki>)

- Το ΓΛΚ: ασκεί δημοσιονομικό έλεγχο δαπανών εκδίδοντας εντάλματα πληρωμής. (<https://www.espa.gr/>)
- Οι Γενικοί Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης: είναι αρμόδιοι για να εντοπίζουν και να παρακολουθούν παθογένειες της Δημόσιας Διοίκησης, όπως εάν τηρείται η νομιμότητα. (Ν. 3074/2002, άρθ. 1)
- Η Σ.Ο.Ε.Λ.: έχει ως αρμοδιότητα τον έλεγχο των δημοσιονομικών της Δημόσιας Διοίκησης.
- Ο Συνήγορος του Πολίτη: έχει τον ρόλο του διαμεσολαβητή, μεταξύ των πολιτών και των δημόσιων υπηρεσιών, χωρίς ωστόσο να επιβάλλει κυρώσεις. (<https://www.synigoros.gr/el>)
- Η Γ.Δ.Δ.Ε.: είναι υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών. Αποστολή της είναι η διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των λοιπών φορέων του δημοσίου που καθορίζονται με κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού (Ν. 3492/2006).
- Το (Σ. ΕΠ. Ε.): είναι ο αρμόδιος μηχανισμός επιθεώρησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σχετικά με τα δικαιώματα των εργαζομένων.
- Η Ε.Υ.Ε.Π.: βασική αρμοδιότητα της είναι οι έλεγχοι για το περιβάλλον, η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων από τους δημόσιους οργανισμούς, ενώ εισηγείται για την επιβολή κυρώσεων, όταν μετά από ελέγχους διαπιστωθούν παρανομίες. (main.ekke.gr)

3.11 Αρμοδιότητες Εσωτερικού Ελεγκτή

Το ΗΠΑ αναφέρει ότι ο ελεγκτής θα πρέπει να διαθέτει τα εξής:

- γνώση του αντικειμένου με το οποίο πρόκειται να ασχοληθεί
- να γνωρίζει εσωτερικά τον οργανισμό ως προς τις αρμοδιότητες, τον σκοπό και τις υπηρεσίες με τις οποίες ασχολείται
- να έχει επαγγελματισμό
- να είναι έντιμος
- να είναι αξιόπιστος

(<https://hiia.gr/images/pgallery/hiia%20brochures/Brochure9-2011low.pdf>)

3.12 Κώδικας Δεοντολογίας του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών

Ο ΗΠΑ ορίζει τις αρχές συμπεριφοράς που ο ελεγκτής θα πρέπει να έχει κατά την διαδικασία των ελέγχων. (<https://aead.gr/>)

Ο Εσωτερικός Έλεγχος ο οποίος αφορά πολλά τμήματα ενός οργανισμού, δύναται να εντοπίζει τις δυσκολίες ή τα λάθη και να ενημερώνει την Διοίκηση για τα βελτιωτικά μέτρα τα οποία καλείται να λάβει.

Ωστόσο, οι εσωτερικοί ελεγκτές αναμένεται ότι θα εφαρμόζουν τις ακόλουθες αρχές σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3. Αρχές Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών

Πηγή: <https://aead.gr/publications/manuals/kodikas-deontologias-esoterikon-elegkton>

Σύμφωνα με τον πίνακα 3, έχουν οριστεί οι παρακάτω πρότυποι κανόνες συμπεριφοράς που πρέπει να διέπουν τους εσωτερικούς ελεγκτές (<https://aead.gr/>):

✓ Αξιοπιστία:

- Να εκτελούν τα καθήκοντά τους με υπευθυνότητα
- Να συμμορφώνονται με την νομοθεσία
- Να εντοπίζουν γρήγορα ενέργειες ή πράξεις οι οποίες μπορούν να εκθέσουν αρνητικά τον οργανισμό

- Να ενημερώνουν τον ιεραρχικά ανώτερο όταν οι πράξεις δεν αφορούν το καλό του οργανισμού

✓ Αντικειμενικότητα:

- Να τους διακατέχει η αμεροληψία

- Να είναι αντικειμενικοί
- Να κοινοποιούν αποδεικτικά έγγραφα με σαφή αναφορά
- Να αναφέρουν την γνώμη τους, η οποία προκύπτει μέσα από τους ελέγχους που έχουν διενεργηθεί.

✓ Εμπιστευτικότητα:

- Να είναι έμπιστοι ως προς τα έγγραφα ελέγχων
- Να τηρούν τα όσα αναφέρονται για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

✓ Επάρκεια:

- Να έχουν γνώση του αντικειμένου με το οποίο πρόκειται να ασχοληθούν
- Οι υπηρεσίες τους να είναι σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου
- Να μαθαίνουν συνεχώς για το αντικείμενο τους
- Να εκπαιδεύονται με σεμινάρια επιμόρφωσης

3.12.1 Εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας

Για την σωστή εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας, οι ελεγκτές οφείλουν:

- να επιδεικνύουν υπευθυνότητα
- υποχρεούνται να ενημερώνουν τον Προϊστάμενο της ΜΕΕ για παραπτώματα ή αστοχίες
- να ενεργούν σύμφωνα με την νομοθεσία και τα χρηστά ήθη
- να συμμορφώνονται με τις πολιτικές του οργανισμού

Υπάρχουν ωστόσο κάποιες παραβιάσεις, οι οποίες είναι οι εξής:

- 1) *Περιορισμοί στην πρόσβαση*: Ο Εσωτερικός Ελεγκτής δύναται σε ορισμένες περιπτώσεις να μην μπορεί να έχει πρόσβαση στα στοιχεία του οργανισμού, π.χ. έγγραφα, οικονομικούς πόρους, στοιχεία εργαζομένων κ.α.
- 2) *Αρμόζουσα Συμπεριφορά*: Ο Εσωτερικός Ελεγκτής θα πρέπει να σέβεται τους υπόλοιπους εργαζόμενους του οργανισμού. Στην περίπτωση που ο ελεγκτής δεν συμπεριφερθεί σωστά, τότε ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ, θα πρέπει να τον ενημερώσει προκειμένου να διορθώσει την συμπεριφορά του. (<https://aead.gr/>)

ΜΕΡΟΣ Β.

Ο ΈΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΥΠΕΝ

3.13 Ιστορική Αναδρομή των Κεντρικών Υπηρεσιών

Προκειμένου να περιγράψουμε τον εσωτερικό έλεγχο στα Υπουργεία, θα πρέπει πρώτα να αναφέρουμε την ερμηνεία της λέξης «Υπουργείο». Σύμφωνα με τους Σωτηρόπουλο και Νταλάκου (2021), η συγκεκριμένη λέξη προήλθε από την αρχαία ελληνική γλώσσα και την συνθέτουν οι λέξεις «υπό» και «έργον». Η κύρια δραστηριότητα των Υπουργείων είναι η διαμόρφωση της δημόσιας πολιτικής σε τομείς όπως περιβάλλον, ενέργεια, λογιστικά κ.α.

Τον 19^ο αιώνα, τα κράτη σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να επιβιώσουν, ασχολούνταν μόνο με τις απαραίτητες διαδικασίες, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε Υπουργεία, τα οποία ασκούσαν επιτελικά καθήκοντα. Από το 1952 έως και την σημερινή εποχή, εκτός των άλλων, τα Υπουργεία έχουν αναλάβει σύγχρονα πεδία δημόσιας πολιτικής, όπως το περιβάλλον, η ενέργεια, η πολεοδομία. (Σωτηρόπουλος, Νταλάκου 2021)

Η διάρθρωση των Υπουργείων έχει πρότυπο την ιεραρχική πυραμίδα του κλασικού βεμπεριανού μοντέλου διοίκησης. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του μοντέλου είναι: α) ο καθορισμός των καθηκόντων, β) δεξιότητες για τις προβλεπόμενες θέσεις εργασίας, γ) ιεραρχία από πάνω προς τα κάτω, δ) αποθήκευση αρχείων και διεκπεραίωση υποθέσεων, ε) εσωτερική δομή π.χ. τμήμα, στ) συστηματική εκπαίδευση των εργαζομένων, ζ) καθορισμός αμοιβής για τον υπάλληλο που παρέχει εργασία και η) υπακοή στους κανόνες. (Weber, 1948)

Ως προς την εσωτερική διάρθρωση των Υπουργείων, στην αρχή της πυραμίδας τους είναι οι Γενικές Διευθύνσεις, με τα αντίστοιχα Τμήματα, με επικεφαλής τον Γενικό Γραμματέα και ανάλογα με τα καθήκοντα του, ενημερώνει τον Υπουργό. Επίσης, τα αυτοτελή τμήματα, υπάγονται απευθείας στον Υπουργό. Για τα διοικητικά θέματα του φορέα, αρμόδιος είναι ο Υπηρεσιακός Γραμματέας, ο οποίος επιλέγεται μεταξύ των μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων. (Ν. 4622/2019)

3.14 Διαδικασίες και Είδη Ελέγχου στους Δημόσιους Φορείς

Ο έλεγχος αποσκοπεί στην μείωση παθογενειών που εντοπίζονται κατά την διάρκειά του και ο οργανισμός οφείλει να πάρει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να οδηγηθεί

στην κατάλληλη λύση προκειμένου να εξαλειφθούν οι παθογένειες. Προκειμένου ο έλεγχος να γίνει πιο αποδοτικός, οι ελεγκτές θα πρέπει:

- Να σκέφτονται ορθολογικά
- Να χρησιμοποιούν την σωστή διαδικασία για την διενέργεια ελέγχου
- Να έχουν συγκεντρώσει το κατάλληλο υλικό π.χ. έγγραφα, ερωτηματολόγια ελέγχου
- Το υλικό που θα έχει συγκεντρωθεί να είναι αξιόπιστο και να συνοδεύεται από επίσημα αποδεικτικά έγγραφα

- Να έχουν τεχνογνωσία για το αντικείμενο ή την διευθέτηση μίας υπόθεσης

Τα είδη του ελέγχου διακρίνονται: α) σε τακτικές επιθεωρήσεις, ώστε να παρατηρηθούν υποθέσεις παραβατικότητας και β) σε έκτακτες μετά από καταγγελίες πολιτών.

Το ΗΠΑ αναφέρει τις εξής διαδικασίες οι οποίες αφορούν έναν δημόσιο οργανισμό:

- Τον έλεγχο από τους αρμόδιους ελεγκτές σχετικά με την λειτουργία του δημόσιου οργανισμού, τους οικονομικούς του πόρους καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία η οποία θα συμβάλει στο ελεγκτικό τους έργο.
- Τον εντοπισμό αστοχιών, παραλείψεων και λαθών, προκειμένου ο ελεγκτής να προχωρήσει απρόσκοπτος στην έρευνά του.
- Την πρόβλεψη κατά την οποία οι ελεγκτές, προτείνουν στον ελεγχόμενο τρόπους λήψης αποφάσεων.
- Την αποτροπή, για παράνομες πράξεις.

(catalog.data.gov.gr)

3.15 Αρμοδιότητες Επιθεωρητή

Οι αρμοδιότητες του ορκωτού ελεγκτή, είναι οι εξής:

- Η δημιουργία κατάλληλης μεθόδου, ώστε να συγκεντρώσει τα απαραίτητα στοιχεία για την έρευνά του.
- Να βεβαιώσει τον ελεγχόμενο ότι η διαδικασία του ελέγχου έχει διενεργηθεί τηρώντας τη νομοθεσία.
- Να ενημερώσει τον οργανισμό για τις ενέργειες του, καθώς και για το συμπέρασμα στο οποίο έχει καταλήξει.
- Να ενημερώσει όταν διαπιστώσει παρατυπίες ή απόκρυψη στοιχείων.

- Να προτείνει στον οργανισμό εναλλακτικούς τρόπους βελτίωσης, ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

(<https://europa.eu>)

3.16 Αδυναμίες Ελέγχου και Προτεινόμενες Λύσεις

Οι αδυναμίες της ελεγκτικής διαδικασίας αφορούν κυρίως τους τρόπους επικοινωνίας ή συνεννόησης μεταξύ των ελεγκτών και του φορέα που διεξάγεται η έρευνα. Οι αδυναμίες της ελεγκτικής διαδικασίας καθώς και οι προτεινόμενες λύσεις είναι οι εξής:

- *Επιθετικότητα*, ως τρόπος προτεινόμενης λύσης είναι η υπόδειξη καλής συμπεριφοράς.
- *Ανταγωνιστική συμπεριφορά* από πλευράς ελεγχόμενου, ως τρόπος αντιμετώπισης είναι η αποφυγή ανάπτυξης διάθεσης επίδειξης ισχύος.
- *Διαπληκτισμοί*, ως τρόπος αντιμετώπισης είναι η ψύχραιμη αντιμετώπιση.
- *Χλευασμός*, ως τρόπος αντιμετώπισης είναι η στάση ουδετερότητας ώστε να αποφεύγεται η προσωπική αντιπαλότητα.
- *Χειραγώγηση*, ο ελεγκτής να μην συμερίζεται την χειριστική συμπεριφορά του ελεγχόμενου.
- *Υπερβολική οικειότητα*, ως τρόπος αντιμετώπισης είναι η διατήρηση αποστάσεων ασφαλείας από τον ελεγχόμενο.
- *Καθυστερήσεις κατά την έναρξη του ελέγχου*, ως τρόπος αντιμετώπισης είναι ο καλός χρονοπρογραμματισμός του ελέγχου.
- *Μη προσκόμιση στοιχείων*, ως τρόπος αντιμετώπισης είναι η υπενθύμιση των εγγράφων που δεν διαβιβάστηκαν.
- *Μη διαθεσιμότητα προσωπικού*. Σε αρκετά τμήματα του οργανισμού το προσωπικό δεν επαρκεί για να καλυφθούν οι ανάγκες της υπηρεσίας. Ως προτεινόμενη λύση είναι οι έλεγχοι που θα πρέπει να διεξαχθούν να κατανέμονται ανάλογα με το διαθέσιμο προσωπικό και να υπάρχει και ένας σχεδιασμός ώστε να μη παρατηρούνται αποκλίσεις.
- *Παρέκκλιση από τον στόχο*, ως τρόπος αντιμετώπισης είναι η εστίαση σε αυτόν.
- *Έλλειψη επαρκούς χρόνου για την ολοκλήρωση του ελέγχου*, που ως τρόπος αντιμετώπισης είναι να έχει προβλεφθεί ένα καλό χρονοδιάγραμμα, το οποίο

θα περιλαμβάνει τις εργασίες, τις ώρες, τις ημέρες και το διαθέσιμο προσωπικό.

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2002)

3.17 Τα Στάδια της Ελεγκτικής Διαδικασίας

Κάθε έλεγχος, περιλαμβάνει συνήθως τα παρακάτω στάδια:

- Τον προγραμματισμό
- Την εκτέλεση
- Την παροχή αποτελεσμάτων

3.17.1 Προγραμματισμός

Για την ολοκλήρωση των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου, χωρίς προβλήματα, θα πρέπει να έχει εκ των προτέρων διαμορφωθεί ένας κατάλληλος προγραμματισμός. Οι ελεγκτές οφείλουν να έχουν το κατάλληλο υλικό, να γνωρίζουν τα στάδια της ελεγκτικής διαδικασίας π.χ. ώρες, ημέρες καθώς και το νομοθετικό πλαίσιο. Στο συγκεκριμένο στάδιο, περιλαμβάνονται τα εξής:

- Η εκπόνηση της προκαταρκτικής μελέτης, με κύριο αντικείμενο την συμπλήρωση του πλάνου εργασίας.
- Ο προγραμματισμός του ελέγχου, με κύριο αντικείμενο την συμπλήρωση πρόχειρου προγράμματος ελέγχου.

(catalog.data.gov.gr)

3.17.1.1 Προκαταρκτική Μελέτη

Κατά το στάδιο αυτό, συλλέγονται τα απαραίτητα στοιχεία, που αφορούν τον οργανισμό και διενεργείται η προκαταρκτική μελέτη, όπως η νομοθεσία της υπηρεσίας ή τα καθήκοντα σύμφωνα με την περιγραφή θέσεων.

(catalog.data.gov.gr)

3.17.1.2 Πλάνο Εργασίας

Με το πλάνο εργασίας οι ελεγκτές προβαίνουν στις εξής ενέργειες:

- Ελέγχονται τα έγγραφα του ελεγχόμενου φορέα
- Μελετάται η νομοθεσία του οργανισμού, σχετικά με την λειτουργία του
- Συμφωνείται από τους ελεγκτές η μεθοδολογία ελέγχου
- Προγραμματίζονται οι επόμενες κινήσεις

- Διαμορφώνεται το ερωτηματολόγιο
- Λήψη αποφάσεων

[\(\[catalog.data.gov.gr\]\(http://catalog.data.gov.gr\)\)](http://catalog.data.gov.gr)

3.17.2 Εκτέλεση

Εφόσον έχει εγκριθεί το πλάνο εργασίας, τότε ακολουθεί η διενέργεια ελέγχου. Σε κάθε περίπτωση ο υπό εξέταση οργανισμός ενημερώνεται με κοινοποίηση της εντολής ελέγχου και πριν ξεκινήσει η οριζόμενη ημερομηνία ελέγχου. Η διενέργεια ελέγχου προϋποθέτει:

- Την νομοθεσία που ορίζει τους ελεγκτές
- Ποιος είναι ο οργανισμός ο οποίος θα ελεγχθεί
- Την ημερομηνία που θα ξεκινήσει ο έλεγχος καθώς και η τοποθεσία
- Η θεματολογία του ελέγχου
- Από ποιους ελεγκτές θα γίνει ο έλεγχος
- Τα έγγραφα τα οποία θα αναφέρουν την ημερομηνία, το κλιμάκιο για τους ελέγχους καθώς και τις δαπάνες μετακίνησης
- Η ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου
- Το αποτέλεσμα του ελέγχου

[\(\[catalog.data.gov.gr\]\(http://catalog.data.gov.gr\)\)](http://catalog.data.gov.gr)

3.17.3 Παροχή Αποτελεσμάτων

Κατά τη διενέργεια ελέγχου, ο ελεγκτής συγκεντρώνει όλα εκείνα τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία θα του είναι χρήσιμα για τις ενέργειές του. Τα είδη των αποδεικτικών στοιχείων είναι τα παρακάτω:

- Σημειώσεις, εικόνες, φωτογραφικό υλικό
- Υπηρεσιακά έγγραφα, προηγούμενες εκθέσεις, νομοθεσία
- Πληροφορίες από άλλους εργαζόμενους του υπό εξέταση οργανισμού, σχετικά με τους ελέγχους
- Δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία

[\(\[www.elsyn.gr\]\(http://www.elsyn.gr\)\)](http://www.elsyn.gr)

3.18 Διαδικασία Συγκέντρωσης Καταχώρισης Στοιχείων

Η διαδικασία για την συγκέντρωση καταχώρισης στοιχείων για την διενέργεια ελέγχων αφορά: α) τον επιτόπιο έλεγχο του υπό εξέταση οργανισμού, προκειμένου να

διασταυρωθούν όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία ώστε να συμπεριληφθούν στην έκθεση αποτελεσμάτων, β) τις απαντήσεις που θα δοθούν από τον ελεγχόμενο οργανισμό, σχετικά με το είδος του ελέγχου, γ) τα ερωτηματολόγια σχετικά με την διενέργεια του ελέγχου και τέλος, δ) τα αποδεικτικά έγγραφα.

[\(\[catalog.data.gov.gr\]\(http://catalog.data.gov.gr\)\)](http://catalog.data.gov.gr)

3.19 Σκοπός και Διάρθρωση του ΥΠΕΝ

Ο σκοπός του ΥΠΕΝ είναι η προστασία του περιβάλλοντος, ο πολεοδομικός, χωροταξικός σχεδιασμός της χώρας και η προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

Μεταξύ άλλων στη διάρθρωσή του υπάρχουν υπηρεσιακές μονάδες υπαγόμενες στην ειδική γραμματεία σώματος Επιθεωρητών και ελεγκτών ΥΠΕΝ. Οι στρατηγικοί σκοποί της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών είναι ιδίως:

- α) η εφαρμογή σχετικά με την πολεοδομική και ενεργειακή νομοθεσία
- β) η προστασία του περιβάλλοντος
- γ) ο έλεγχος των κτηρίων, ως προς την νομιμότητά τους
- δ) ο έλεγχος της εφαρμογής της μεταλλευτικής και λατομικής νομοθεσίας
- ε) η μέριμνα για τις ασφαλείς συνθήκες εργασίας των Εργαζομένων σε Μεταλλευτικές και Λατομικές Επιχειρήσεις
- στ) η ελεγκτική διαδικασία της Διακίνησης και Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών προϊόντων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

(Π.Δ. 132/2017)

3.20 Διάρθρωση και Λειτουργία ΕΓΣΕΕ

Η Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών, διαρθρώνεται στις τέσσερις (4) παρακάτω υπηρεσίες:

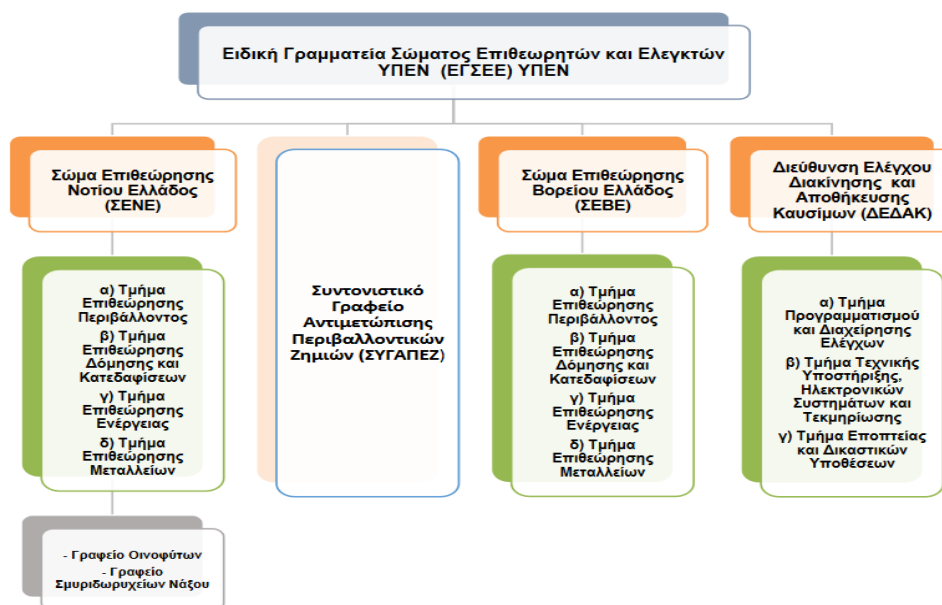
α) το ΣΕΝΕ με έδρα την Αθήνα, β) το ΣΕΒΕ με έδρα τη Θεσσαλονίκη, στα οποία υπάγονται τα παρακάτω: (Π.Δ. 100/2014)

- το ΤΕΠ, σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα
- το ΤΕΜ, το οποίο ελέγχει το νομοθετικό πλαίσιο των μεταλλευμάτων
- το ΤΕΕ, το οποίο ασχολείται με τα ενεργειακά κτίρια
- το ΤΕΔΚ, το οποίο ελέγχει τα έργα δόμησης και κατεδαφίσεων

γ) τη ΔΕΔΑΚ, με έδρα την Αθήνα και δ) το ΣΥΓΑΠΕΖ, με έδρα την Αθήνα.

Το οργανόγραμμα της ΕΓΣΕΕ παρουσιάζεται σχηματικά στο παρακάτω διάγραμμα:

Διάγραμμα 1. Οργανόγραμμα ΕΓΣΕΕ

Πηγή: Συνοπτική Ετήσια Έκθεση του Έργου Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών ΥΠΕΝ έτους 2018. Διαθέσιμο: https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/legacy/Files/Epitheorisi/20200403_EGSEE%202018.pdf

Όπως περιγράφεται από την ετήσια έκθεση του επιθεωρητή του ΥΠΕΝ, η Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών, έχει αρμοδιότητες σχετικά με το περιβάλλον, την ενέργεια, τον έλεγχο καυσίμων κ.α. Για τις προαναφερθείσες αρμοδιότητες η ΕΓΣΕΕ, διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στις σχετικές εγκαταστάσεις.

3.20.1 Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος

Το ΤΕΠ διενεργεί ελέγχους χωρίς να ειδοποιεί τους ελεγχόμενους (άρθρο 20 του ν.4014/2011) σχετικά με την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Οι ελεγχόμενοι χώροι αφορούν σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις, σε χώρους ανακύκλωσης, σε αγροτικούς χώρους, καταπάτηση δημοσίων χώρων, σε χώρους ανέγερσης ή συντήρησης αυθαίρετων κτισμάτων κ.α.

Σύμφωνα και με τα πεπραγμένα του Επιθεωρητή Περιβάλλοντος ΥΠΕΝ, οι επιθεωρητές, έχουν αυξημένες αρμοδιότητες, ως ακολούθως:

- Έχουν πρόσβαση στα έγγραφα της υπόθεσης με την οποία θα ασχοληθούν.

- Έχουν αρμοδιότητα για την προστασία του περιβάλλοντος π.χ. πυρκαγιές (ν.2242/1994)
- Ασκούν καθήκοντα Ειδικού Ανακριτικού Υπαλλήλου (ν. 4042/2012)
- Έχουν το δικαίωμα να διενεργούν έρευνα μετά από αναφορές (ν. 4042/2012)
- Έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα διενέργειας επιθεωρήσεων σε περιπτώσεις διασυνοριακής μεταφοράς αποβλήτων.

3.20.2 ΣΥΓΑΠΕΖ

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του Π.Δ. 148/2009, στην αρμοδιότητα του ΣΥΓΑΠΕΖ εντάσσονται οι περιπτώσεις υπαγωγής σε καθεστώς περιβαλλοντικής ευθύνης.

3.20.3 Τμήμα Επιθεώρησης Ενέργειας

Οι επιθεωρητές του συγκεκριμένου τμήματος ελέγχουν τα συστήματα θέρμανσης και κλιματισμού των κτηρίων, το Πιστοποιητικό έκδοσης Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), τους ενεργειακούς επιθεωρητές, την εκπόνηση μελέτης από τους ελέγχους που έχουν διενεργηθεί και την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση που διαπιστωθούν κατά τον έλεγχο παρατυπίες.

3.20.4 Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων (ΣΕΝΕ & ΣΕΒΕ)

Ως προς την Διοικητική οργάνωση και σύμφωνα με τα πεπραγμένα της έρευνας του επιθεωρητή του ΥΠΕΝ, κατά το έτος 2019 υπηρέτησαν ενεργά στο Τμήμα ΣΕΝΕ 6 ΠΕ Μηχανικοί και 3 ΔΕ Διοικητικοί Υπάλληλοι. Εντός του έτους όμως η ελεγκτική δύναμη του Τμήματος μειώθηκε κατά 50% με την αποχώρηση 3 Μηχανικών Μεταλλείων.

Μεταξύ άλλων στο συγκεκριμένο τμήμα ανήκουν συνοπτικά οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Η επίβλεψη σχετικά με τα μεταλλεία
- β) Η επίβλεψη των ερευνητικών έργων
- γ) Ο επιτόπιος έλεγχος και η σύνταξη πορισμάτων σε περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων.

Σύμφωνα με την έκθεση του επιθεωρητή, οι έλεγχοι είναι πολύ δύσκολο να διενεργηθούν στο σύνολό τους εξαιτίας της αποδυνάμωσης του εργατικού δυναμικού.

3.20.5 Επιθεώρηση Δόμησης και Κατεδαφίσεων

Οι αρμοδιότητες της ΕΥΕΔ είναι οι εξής :

- Η διαδικασία για την επιλογή ελεγκτών δόμησης
- Η επίβλεψη των αρμοδιοτήτων των Ελεγκτών Δόμησης, μέσω δειγματοληψίας
- Η τήρηση αρχείου
- Ο έλεγχος αυθαιρεσιών

3.20.6 Διεύθυνση Ελέγχου Διακίνησης & Αποθήκευσης Καυσίμων

Στα ΚΕΔΑΚ έως το 2003, δεν υπήρχε κάποιος άλλος οργανισμός που να είχε υπό την εποπτεία του τον έλεγχο της διακίνησης πετρελαιοειδών προϊόντων και ιδίως τον έλεγχο της ποιότητας και της νοθείας των καυσίμων ανά τακτά διαστήματα. Ωστόσο, υπήρχαν υπηρεσίες όπως (Περιφέρειες, ΣΔΟΕ, Αστυνομία κ.λ.π.) οι οποίες πραγματοποιούσαν ελέγχους στην αγορά καυσίμων, περιοδικά στο πλαίσιο των διαφόρων αρμοδιοτήτων τους. Ο έλεγχος αφορά κυρίως:

- Άδειες εγκατάστασης
- Ποιότητα προϊόντων
- Βεβαιώσεις διακίνησης προϊόντων
- Τα εμπορικά σήματα που φέρουν τα πρατήρια

(ypen.gov.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΡΟΣ Α.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Ποιοτική και Ποσοτική Έρευνα

Προκειμένου να διεξαχθεί μία έρευνα απαιτείται ένα ερευνητικό ερώτημα. Έπειτα ο ερευνητής αναλύει τις μεθόδους του ώστε να απαντήσει στο ερώτημα που τον ενδιαφέρει. (Παρασκευοπούλου, Κόλλια, 2019)

Οι μέθοδοι έρευνας διακρίνονται σε ποσοτικές και ποιοτικές. Οι ποσοτικές εστιάζουν στην ανάλυση της ποσότητας εμφάνισης του φαινομένου που εξετάζεται και οι ποιοτικές επικεντρώνονται στο είδος (Kvale, 1996). Και οι δύο όμως χρησιμοποιούνται για την ανάλυση του ερευνητή. Ο Ιωσηφίδης (2008), αναφέρει ότι «η ποιοτική έρευνα στοχεύει στην περιγραφή, ανάλυση, ερμηνεία και κατανόηση κοινωνικών φαινομένων, καταστάσεων και χαρακτηριστικών κοινωνικών ομάδων». Για να επιλέξει ο ερευνητής την ποιοτική έρευνα εξαρτάται από το ερώτημα που τίθενται. (Shareia, 2016) Επίσης, η ποιοτική έρευνα στοχεύει τελικά στην περιγραφική ανάλυση, απαντώντας κυρίως στα «πως» και «γιατί». (Ιωσηφίδης, 2008)

Στον αντίποδα οι ποσοτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται σε ερευνητικά ζητήματα επιδιώκοντας να συσχετίσουν κοινωνικές ομάδες και να ερμηνεύσουν δεδομένα και υποθέσεις.

4.1.1 Η Ποιοτική Έρευνα

Η ποιοτική μέθοδος χρησιμοποιείται ώστε να αναζητηθούν ελάχιστες πληροφορίες. (Shareia, 2016) Επίσης, μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά μαζί την ποσοτική έρευνα (Ζαφειρόπουλος 2015).

Τα κύρια μέσα δημιουργίας γνώσης από τη κάθε περιοχή έρευνας, κατόπιν επιλογής διενέργειας ποιοτικής έρευνας, είναι:

- α) η συμμετοχική παρατήρηση (participant observation),
  - β) οι ομάδες εστίασης (focus groups),
  - γ) η προσωπική συνέντευξη
  - δ) η ανάλυση κειμένων
  - ε) η ανάλυση περιεχομένου
  - στ) η μελέτη περίπτωσης
- (Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.1.2 Ανάλυση Ειδών Ποιοτικής Έρευνας

Τα είδη της ποιοτικής έρευνας αναλύονται ως εξής:

- *Συμμετοχική Παρατήρηση*: ο ερευνητής παρατηρεί τις αντιδράσεις του συνόλου. Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζει καλά και έχοντας την εμπειρία, ώστε να αντιμετωπίζει το φαινόμενο κριτικά και χωρίς να δηλώνει εμφανώς τις προσωπικές του απόψεις. Επιπρόσθετα, ο ερευνητής πρώτα καταγράφει τα περιγραφικά στοιχεία της έρευνάς του, τα επεξεργάζεται και στο τέλος καταλήγει σε συμπεράσματα. (Ζαφειρόπουλος, 2015)
- *Ομάδες Εστίασης*: χρησιμοποιούνται για να μελετήσουν σε βάθος και μέσω της συζήτησης στο πλαίσιο ομάδων ένα πεδίο που ενδιαφέρει τον ερευνητή (Morgan et al 1998). Οι ομάδες εστίασης αποτελούνται από τέσσερα (4) έως δώδεκα (12) άτομα με ομοειδή χαρακτηριστικά που αφορούν το σκοπό της έρευνας, προκειμένου να αναδειχτούν καταλληλότερα οι απόψεις της συγκεκριμένης ομάδας. Σύμφωνα με τον Ζαφειρόπουλο (2015) πολλές φορές η πραγματοποίηση ομάδων εστίασης γίνεται πριν ή μετά από μία ποσοτική έρευνα, με τη δημιουργία ερωτηματολογίου ή οι ομάδες αυτές χρησιμοποιούνται παράλληλα με τη διεξαγωγή ποσοτικών μεθόδων, προκειμένου να εμπλουτιστούν τα ευρήματα των ποσοτικών τεχνικών. Επίσης, οι ομάδες εστίασης χρησιμοποιούνται: α) στην διερευνητική μελέτη για την κατανόηση ενός φαινομένου, β) στην διερεύνηση σύνθετων παραγόντων σχετικά π.χ. με την συμπεριφορά των ανθρώπων, γ) στην άντληση ιδεών από ομάδες ώστε αυτές να χρησιμοποιηθούν σε άλλες έρευνες και δ) στην απάντηση ανοικτού τύπου ερωτήσεων.
- *Προσωπική Συνέντευξη*: δεν αφορά ποσοτική ανάλυση, αλλά αποσκοπεί στην διερεύνηση ενός φαινομένου λαμβάνοντας υπόψη την οπτική του ερωτωμένου, να συγκεντρώσει απόψεις και πληροφορίες για το πώς λειτουργεί ένας οργανισμός ή μία κοινωνική ομάδα. Πρόκειται για μία καταγραφή της βιοματικής εμπειρίας του ερωτωμένου, των απόψεων και αντιλήψεών του. Για την διεξαγωγή της συνέντευξης απαιτούνται τα εξής: α) ο ορισμός του προς διερεύνηση θέματος, β) η δημιουργία οδηγιών, γ) η εξεύρεση των ερωτωμένων και δ) η πραγματοποίηση των συνεντεύξεων. (Ζαφειρόπουλος, 2015)

- *Ανάλυση Κειμένων:* Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται σε έρευνες που έχουν ως θεματολογία την οικονομία, τη διοίκηση οργανισμών και τη διοίκηση προσωπικού. (Forster, 1999). Η ανάλυση κειμένων αφορά τη μελέτη εγγράφων και αρχείων οργανισμών, έχοντας εφαρμογές στις εθνογραφικές μελέτες, στις ιστορικές έρευνες και στη μελέτη αρχειακού υλικού διοικητικών οργανισμών. Ο ερευνητής καλείται να ενεργήσει ως εξής: α) να κατανοήσει το νόημα των κειμένων, β) να εντοπίσει τα θέματα εκείνα που αφορούν την έρευνά του, γ) να εντοπίσει τις ομάδες για τα θέματα της έρευνάς του, δ) να διασταυρώσει τα στοιχεία της έρευνας, στ) να προβεί σε έλεγχο για την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των στοιχείων ε) να επαναπροσδιορίσει το πλαίσιο εκείνο στο οποίο θα πρέπει να αναλυθούν τα στοιχεία και ζ) να επιλέξει τις περιπτώσεις εκείνες που χρησιμεύουν για την εξαγωγή συμπερασμάτων.
  - *Ανάλυση Περιεχομένου:* αφορά τη συστηματική μελέτη και ανάλυση του γραπτού και του προφορικού λόγου, όπως εφημερίδες, ηχογραφημένα ντοκουμέντα, πολιτικά κείμενα, κείμενα γραπτών εξετάσεων, απαντήσεις σε ανοικτές ερωτήσεις ερωτηματολογίων, ανάλυση δεδομένων ποιοτικών ερευνών καθώς και πληροφορίες που παρέχονται σε ιστοσελίδες στο διαδίκτυο. Ο ερευνητής κάνοντας ανάλυση περιεχομένου στη συνέχεια εξάγει τα συμπεράσματα που αφορούν την έρευνά του. Οι αναλύσεις περιεχομένου καταλήγουν συχνά σε ποσοτικές αναλύσεις με τη χρήση ποσοστών και συχνοτήτων.
  - *Μελέτη Περίπτωσης:* σε αυτή τη μέθοδο χρησιμοποιούνται πολλές πηγές πληροφόρησης για τη μελέτη ενός φαινομένου, με τη χρήση συνδυασμού δεδομένων. Η έρευνα μπορεί να περιλαμβάνει συνεντεύξεις των διευθυντικών στελεχών των οργανισμών, συνεντεύξεις των εργαζομένων, ανάλυση του αρχειακού υλικού των οργανισμών και στατιστικών στοιχείων.
- (Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.2 Η Ποσοτική Έρευνα

Η ποσοτική έρευνα χρησιμοποιείται για συγκεκριμένες αναφορές, για παράδειγμα σε στατιστικά δεδομένα, προκειμένου να διεξαχθούν αξιόπιστα αποτελέσματα, έχοντας ως προϋπόθεση αντιπροσωπευτικό δείγμα. Επίσης, βασίζεται στο σχεδιασμό ενός ερωτηματολογίου, δηλαδή μιας ομάδας τυποποιημένων ερωτήσεων για τη συλλογή συγκεκριμένων πληροφοριών. Τα ερωτηματολόγια διανέμονται στους ερωτώμενους με τους εξής τρόπους:

- *Προσωπική Μέθοδος:* Ο ερευνητής έρχεται ο ίδιος σε επαφή με τον ερωτώμενο, του δίνει το ερωτηματολόγιο και είτε το συμπληρώνει μόνος του, είτε ο ερευνητής γράφει τις απαντήσεις του. Η διεξαγωγή αυτής της μεθόδου είναι πιθανό να γίνει με προσωπική συνέντευξη στον προσωπικό χώρο των ερωτώμενων, σε κεντρικά σημεία ή στο δρόμο ή ακόμη και στο χώρο εργασίας τους.
- *Τηλεφωνική Μέθοδος:* Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται μέσω τηλεφώνου, καθώς ο ερευνητής τηλεφωνεί στον ερωτώμενο και του απευθύνει συγκεκριμένες ερωτήσεις.
- *Ταχυδρομική Μέθοδος:* Το ερωτηματολόγιο αποστέλλεται στον χώρο του ερωτώμενου προκειμένου να το συμπληρώσει μόνος του σε όσο χρόνο θέλει και να το στείλει πίσω στην επιχείρηση.
- *Έρευνα μέσω Διαδικτύου:* Το ερωτηματολόγιο, καθώς και οι οδηγίες εκπόνησής του βρίσκονται στο διαδίκτυο και ο ερωτώμενος καλείται να το συμπληρώσει ηλεκτρονικά και να το στείλει στον ερευνητή.

(Σιώμκος, Μαύρος, 2008)

Επίσης, αξίζει να αναφερθούν δύο (2) ενδιαφέρουσες μέθοδοι δειγματοληπτικών ερευνών, οι οποίες είναι οι εξής: α) οι διαδικτυακές δειγματοληπτικές έρευνες, οι οποίες χρησιμεύουν στην ποσοτική ανάλυση. Η υλοποίηση διαδικτυακών ερευνών γίνεται “ανεβάζοντας” σε μία ιστοσελίδα ένα ερωτηματολόγιο, όπου οι ερωτώμενοι καλούνται να το συμπληρώσουν επιλέγοντας τις απαντήσεις σχετικά με το θέμα και β) οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις. Η υλοποίηση μίας τέτοιας έρευνας γίνεται με τη χρήση ενός τηλεφωνικού κέντρου, ενός δικτύου ηλεκτρονικών υπολογιστών που τα τερματικά τους χρησιμεύουν ως σταθμοί εργασίας των συνεντευκτών οι οποίοι κάνουν τις τηλεφωνικές συνεντεύξεις και ενός

εξειδικευμένου λογισμικού διεξαγωγής τηλεφωνικών ερευνών. (Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.3 Δημιουργία Ερωτηματολογίου

Η ποσοτική έρευνα, περιλαμβάνει ερωτηματολόγιο με δομημένα στοιχεία ή με κλειστού τύπου ερωτήσεις. Αρχικά, γίνεται ανάλυση του εννοιολογικού πλαισίου και στη συνέχεια διεξάγεται ερωτηματολόγιο, προκειμένου το θεωρητικό πλαίσιο να γίνει μετρήσιμο. Συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τα εξής:

- *Εισαγωγή*, αναφέρονται τα στοιχεία επικοινωνίας του ερευνητή που διεξάγει την έρευνα, όπως τηλέφωνο ή email, ο σκοπός της έρευνας και η διαβεβαίωση ότι τα προσωπικά δεδομένα του ερωτώμενου, θα παραμείνουν ανώνυμα.
- *Ερωτήσεις*, δίνονται σύντομα ερωτήματα προς απάντηση, τα οποία σχετίζονται με τον σκοπό της έρευνας, ο οποίος έχει αναφερθεί στην εισαγωγή. Στις ερωτήσεις μεταξύ άλλων αναφέρονται και τα δημογραφικά στοιχεία του ερωτώμενου, π.χ. εκπαίδευση, φύλο. Οι ερωτήσεις ενδέχεται να είναι ανοικτού ή κλειστού τύπου ή πολλαπλής επιλογής. Στην πρώτη κατηγορία, ο ερωτώμενος απαντάει ελεύθερα, κατά την κρίση του, ενώ στην δεύτερη επιλέγει την απάντησή του με ένα ΝΑΙ ή ΟΧΙ ή αξιολογεί την σημαντικότητα της ερώτησης.
- *Διεξαγωγή Συμπερασμάτων*, ο ερευνητής εφόσον έχει συγκεντρώσει τις απαντήσεις που έχουν δοθεί, διεξάγει τα συμπεράσματά του.

(Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.4 Δειγματοληψία

Η δειγματοληψία είναι αποτελεσματική όταν η επιλογή του δείγματος που έχει επιλεγεί, παράγει μετρήσιμα αποτελέσματα, τα οποία αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό. Τα είδη της είναι τα εξής:

- *Απλή τυχαία*: επιλέγονται τα μέλη του στατιστικού πληθυσμού, εφαρμόζοντας όλες τις πιθανότητες
- *Συστηματική*: αφορά λίστα κατά την οποία έχει καταγραφεί αναλυτικά ο πληθυσμός
- *Στρωματοποιημένη*: η οποία αναφέρεται σε κάθε τμήμα του πληθυσμού

(Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.5 Δευτερογενή Δεδομένα

Τα δευτερογενή δεδομένα είναι δημοσιευμένες πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες και αφορούν προηγούμενη θεματολογία. Επίσης, παρουσιάζουν πλεονεκτήματα σε σχέση με το κόστος και τον χρόνο που απαιτούνται για τη διεξαγωγή της έρευνας και μόνο όταν η αναζήτησή τους παρουσιάζει μικρές αποδόσεις και το πρόβλημα δεν επιλύεται, θα πρέπει ο ερευνητής να προχωρήσει στα πρωτογενή δεδομένα.

Η επιμελής αναζήτηση των δευτερογενών δεδομένων, τυπικά, ακόμη βοηθά τον ερευνητή να εμβαθύνει στο πρόβλημα, στις απαιτούμενες πληροφορίες για τη λύση του και στους τρόπους με τους οποίους δύναται να αποκτηθούν αυτές οι πληροφορίες. Επίσης, τα δευτερογενή δεδομένα εξαλείφουν πλήρως οποιαδήποτε ανάγκη συλλογής πρωτογενών δεδομένων.

Ο ερευνητής καλείται να μελετήσει τα δεδομένα, ως προς την αξιοπιστία τους καθώς και τις πηγές που προέρχονται. Επίσης, μέσω του διαδικτύου, ο ερευνητής μπορεί να συλλέξει αρκετά δευτερογενή δεδομένα, μέσω των δημοσιευμάτων που αφορούν πληροφορίες για την έρευνά του.

(Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.5.1 Συλλογή Δευτερογενών Δεδομένων

Τα δευτερογενή δεδομένα είναι στατιστικές που ήδη είναι διαθέσιμες, είχαν συγκεντρωθεί για έναν προηγούμενο σκοπό και έχουν άμεση σχέση με ένα συγκεκριμένο πρόβλημα.

Ωστόσο, έχουν κάποια πλεονεκτήματα όπως είναι η οικονομία κόστους και χρόνου, τα οποία είναι χρήσιμα για τον ερευνητή. Για παράδειγμα εάν οι απαραίτητες πληροφορίες είναι διαθέσιμες ως δευτερογενή δεδομένα, τότε ο ερευνητής μπορεί μέσω του διαδικτύου να εντοπίσει τις κατάλληλες πηγές, να εξάγει και να καταγράψει τις επιθυμητές πληροφορίες. Συνεπώς, ο ερευνητής μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα και με μικρό κόστος, θα μπορεί να αντλήσει πληροφορίες για την έρευνά του. Επίσης, οι πληροφορίες διατίθενται κυρίως στους δημόσιους οργανισμούς π.χ. ιστοσελίδα Υπουργείου, οι οποίοι συντάσσουν και δημοσιεύουν τις περιλήψεις των ερευνών τους, ώστε να αντληθούν πληροφορίες οι οποίες θα είναι χρήσιμες για την έρευνα.

(Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.5.2 Πλεονεκτήματα Δευτερογενών Δεδομένων

Στην περίπτωση που οι απαραίτητες πληροφορίες είναι διαθέσιμες ως δευτερογενή δεδομένα, τότε ο ερευνητής μπορεί να τις αναζητήσει από το διαδίκτυο και να τις εξάγει. Κάτι τέτοιο συνεπάγεται χαμηλό κόστος και οικονομία χρόνου.

Παρά το γεγονός ότι σπανίως τα δευτερογενή δεδομένα επιλύουν εντελώς το υπό μελέτη πρόβλημα, συνήθως ή θα στηριχτούν στο ερευνητικό θέμα, ή θα προτείνουν λύσεις για το υπό εξέταση θέμα ή θα χρησιμεύσουν συγκριτικά με τα πρωτογενή δεδομένα.

Γενικότερα, τα πρόσθετα πλεονεκτήματα για τις δευτερογενείς πληροφορίες είναι τα εξής:

- Μπορούν να βοηθήσουν ως πρόσθετη πληροφορία για το ερευνητικό ερώτημα.
- Επιλύουν το πρόβλημα.
- Παρέχουν εναλλακτικές λύσεις ερευνητικής μεθόδου πρωτογενών δεδομένων.
- Προειδοποιούν τον ερευνητή για ενδεχόμενα προβλήματα ή δυσκολίες.

(Ζαφειρόπουλος, 2015)

4.6 Μέθοδοι Στατιστικής Ανάλυσης με Εφαρμογές στο SPSS

Μετά τη συλλογή των δεδομένων μίας έρευνας στη συνέχεια ακολουθεί η διαδικασία της εισαγωγής τους με ηλεκτρονικό τρόπο, σκοπεύοντας στον έλεγχο των απαντήσεων και στην επεξεργασία των δεδομένων, εφόσον έχει προηγηθεί η κατασκευή ενός φύλλου κωδικοποίησης. Το πρόγραμμα στατιστικής επεξεργασίας SPSS, πέρα από την επεξεργασία, έχει τη δυνατότητα να διαχειριστεί δεδομένα. Το γραφικό του περιβάλλον είναι φιλικό προς το χρήστη, με πλαίσια διαλόγου, περιγραφικές λίστες, καθώς και βοηθητικό υλικό. Το χρησιμοποιούν παγκοσμίως και μπορεί να θεωρηθεί κυρίαρχο στατιστικό λογισμικό. Διαθέτει αναλυτικές και διαχειριστικές διαδικασίες που μπορεί να παρέχει απλές ή πιο εξειδικευμένες αναλύσεις δεδομένων. (Ζαφειρόπουλος, 2015)

Κατά την επεξεργασία των δεδομένων μίας ποσοτικής έρευνας πεδίου, τα πρώτα αποτελέσματα που αφορούν ποιοτικές μεταβλητές, αποτελούνται από τη δημιουργία πινάκων συχνότητας. Η εξαγωγή συχνότητας είναι ιδιαίτερα εύκολη εργασία και γίνεται άμεσα στα δεδομένα ή μετά από τη στάθμισή τους. Συγκεκριμένα

από το μενού μέσω του προγράμματος IBM SPSS Statistics 20 επιλέγουμε το πεδίο Analyze και στη συνέχεια από το αναδυόμενο μενού επιλέγουμε Descriptive Statistics και τέλος την επιλογή Frequencies με σκοπό την εξαγωγή πινάκων συχνοτήτων Ποιοτικών ή Ποσοτικών Διακριτών μεταβλητών. Η επεξεργασία των δεδομένων μας παράγει αποτελέσματα, δηλαδή πίνακες συχνοτήτων σ' ένα νέο περιβάλλον που ονομάζεται Output.

(Ζαφειρόπουλος, 2015)

ΜΕΡΟΣ Β.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

4.7 Πηγές Συλλογής Δεδομένων και Δείγμα Έρευνας

Ο ερευνητής για την έρευνά του μπορεί να χρησιμοποιήσει και την ποιοτική και την ποσοτική έρευνα. Συγκεκριμένα, με την πρώτη μέθοδο μπορεί να ερμηνεύσει τα αίτια εμφάνισης συμπεριφορών. Ενώ με την δεύτερη υπολογίζει το μέγεθος των επιδράσεων που διέπουν ένα φαινόμενο. Επίσης, ο συνδυασμός αυτών των δύο (2) μεθόδων βοηθούν ώστε ο ερευνητής να μπορεί να περιγράψει τι συμβαίνει, γιατί συμβαίνει και να μετρήσει το μέγεθος του φαινομένου ποσοτικά.

(Ζαφειρόπουλος, 2015)

Στο σύνολό της η παρούσα έρευνα στηρίχτηκε κυρίως στο θεωρητικό πλαίσιο, ενώ παράλληλα έγινε και χρήση πινάκων, γραφημάτων και διαγραμμάτων. Επίσης, ακολουθήθηκε ο συνδυασμός ποιοτικής και ποσοτικής μεθόδου έρευνας εφόσον αυτός ο συνδυασμός θεωρήθηκε ο πλέον κατάλληλος αναφορικά με τη συγκέντρωση πληροφοριών. Τα ποσοτικά δεδομένα που παρουσιάζονται αφορούν δευτερογενή δεδομένα, τα οποία αντλήθηκαν από την περιγραφή των ετήσιων εκθέσεων του επιθεωρητή ΥΠΕΝ και έχουν δημοσιευθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του φορέα. Το ερωτηματολόγιο καθώς και η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων, βασίστηκε επίσης στην ποσοτική έρευνα, επιλέγοντας την απλή τυχαία δειγματοληψία.

Η στατιστική ανάλυση των δευτερογενών δεδομένων που αναφέρονται στο μέρος του 5^{ου} κεφαλαίου διεξήχθη με το πρόγραμμα IBM SPSS Statistics 20, εισάγοντας στο πληροφοριακό σύστημα τα στοιχεία από την δημοσιευμένη έρευνα του επιθεωρητή ΥΠΕΝ. Η ανάλυση αυτή βασίζεται στην περιγραφική και συσχετιστική έρευνα. Ο σκοπός της περιγραφικής έρευνας είναι να ερμηνευθεί η τρέχουσα κατάσταση ελέγχου, συνθηκών και γεγονότων, όπως περιγράφονται από τον Γενικό Επιθεωρητή του Υπουργείου. Ενώ, ο σκοπός της συσχετιστικής έρευνας είναι να καταδειχτούν οι σχέσεις μεταξύ δύο μεταβλητών οι οποίες αφορούν την μεταβλητή “έλεγχος” ως ποιοτική μεταβλητή και την μεταβλητή “αριθμοί ελέγχων” ανά έτος, ως ποσοτική μεταβλητή.

4.8 Ερωτηματολόγιο Ερευνητικής Εργασίας

Στα τμήματα επιθεώρησης του ΥΠΕΝ παραδόθηκαν αυτοπροσώπως εκατό 50 ερωτηματολόγια για τον νομό Αττικής και τα υπόλοιπα 50 στάλθηκαν μέσω

υπηρεσιακού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) και αφορούσαν τα τμήματα της Θεσσαλονίκης, εκ των οποίων, ως έγκυρα και πλήρως συμπληρωμένα επεστράφησαν τα 80. Οι ερωτώμενοι απάντησαν σε ερωτήματα τα οποία θεωρούνται σημαντικά για την διεξαγωγή συμπερασμάτων της έρευνάς μας, σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς και από τις ετήσιες εκθέσεις που περιγράφει ο επιθεωρητής του ΥΠΕΝ, ώστε να κατανοήσουμε καλύτερα τον σκοπό χρησιμότητας του εσωτερικού ελέγχου καθώς και των ερευνητικών ερωτημάτων που έχουν τεθεί. Οι ερωτήσεις διατυπώθηκαν στην ελληνική γλώσσα και αφορούσαν κλειστού τύπου, πολλαπλής επιλογής και κλίμακας του Likert, με την οποία συντάσσουμε μία πρόταση στον ερωτώμενο, ο οποίος θα μας δηλώσει το βαθμό με τον οποίο συμφωνεί, σχετικά με το περιεχόμενο της πρότασης. (Ζαφειρόπουλος, 2015).

Επίσης, το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε δέκα (10) σύντομες ερωτήσεις, με χρονική διάρκεια απάντησης τουλάχιστον 5 λεπτών και οι οποίες σχετίζονται με την έννοια του εσωτερικού ελέγχου. Το είδος των ερωτήσεων αποσκοπούσε στο να καταλάβουμε εάν και κατά πόσο συμβάλει ο εσωτερικός έλεγχος στην αποτελεσματικότητα του Υπουργείου, ώστε να θεωρηθεί αξιόπιστος ως προς τις αποφάσεις που λαμβάνει ή στην επίτευξη των στόχων του, επίσης, κατά πόσο οι επιθεωρητές γνωρίζουν τους τρόπους συμπεριφοράς που πρέπει να έχουν κατά την ελεγκτική διαδικασία, εάν έχουν λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση στο πεδίο ενδιαφέροντός τους, εάν τους παρέχονται τα έγγραφα που σχετίζονται με τις υποθέσεις που καλούνται να ελέγξουν καθώς και εάν η διοίκηση μέσω των πορισμάτων ή των επιθεωρήσεων μπορεί να λάβει τις σωστές αποφάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΈΡΕΥΝΑΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΥΠΕΝ

5.1 Συγκεντρωτικά Στοιχεία Επιθεωρητή Περιβάλλοντος ΣΕΝΕ/ΣΕΒΕ

Στους παρακάτω πίνακες αποτυπώνονται οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τους επιθεωρητές Περιβάλλοντος, ανά έτος, στοιχεία τα οποία δημιουργήθηκαν μέσω του προγράμματος SPSS. Η διαδρομή που ακολουθήθηκε είναι η εξής: αρχικά καταχωρούνται τα στοιχεία των εκθέσεων στο SPSS, επιλέγουμε μενού Analyze και στη συνέχεια Descriptive Statistics και τέλος την επιλογή Frequencies.

(Χαλικιάς, Μανωλέσου, 2015)

Πίνακας 4. Έλεγχος Αιτήσεων 2016

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NOTIA ΕΛΛΑΔΑ	34	72,3	72,3	72,3
BOPEIA ΕΛΛΑΔΑ	13	27,7	27,7	100,0
Total	47	100,0	100,0	

Στατιστικά στοιχεία δεδομένων μέσω IBM SPSS Statistics 20

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι για το έτος 2016, διενεργήθηκαν συνολικά 47 αιτήσεις ελέγχων. Το 72,3% αφορά ελέγχους που έγιναν στη Νότια Ελλάδα, ενώ το 27,7% στη Βόρεια Ελλάδα.

Πίνακας 5. Έλεγχος Αιτήσεων 2017

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NOTIA ΕΛΛΑΔΑ	48	69,6	69,6	69,6
BOPEIA ΕΛΛΑΔΑ	21	30,4	30,4	100,0
Total	69	100,0	100,0	

Στατιστικά στοιχεία δεδομένων μέσω IBM SPSS Statistics 20

Στον πίνακα 5 παρατηρούμε ότι για το έτος 2017, διενεργήθηκαν συνολικά 69 αιτήσεις ελέγχων. Το 69,6% αφορά ελέγχους που έγιναν στη Νότια Ελλάδα, ενώ το 30,4% στη Βόρεια Ελλάδα. Συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, οι έλεγχοι το έτος 2017 αυξήθηκαν.

Πίνακας 6. Έλεγχος Αιτήσεων 2018

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NOTIA ΕΛΛΑΔΑ	64	72,7	72,7	72,7
BOPEIA ΕΛΛΑΔΑ	24	27,3	27,3	100,0
Total	88	100,0	100,0	

Στατιστικά στοιχεία δεδομένων μέσω IBM SPSS Statistics 20

Στον πίνακα 6 παρατηρούμε ότι για το έτος 2018, διενεργήθηκαν συνολικά 88 αιτήσεις ελέγχων. Το 72,7% αφορά ελέγχους που έγιναν στη Νότια Ελλάδα, ενώ το 27,3% στη Βόρεια Ελλάδα. Συγκριτικά με τα 2 προηγούμενα έτη, οι έλεγχοι το 2018 επίσης αυξήθηκαν.

Πίνακας 7. Έλεγχος Αιτήσεων 2019

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NOTIA ΕΛΛΑΔΑ	58	52,7	52,7	52,7
BOPEIA ΕΛΛΑΔΑ	52	47,3	47,3	100,0
Total	110	100,0	100,0	

Στατιστικά στοιχεία δεδομένων μέσω IBM SPSS Statistics 20

Στον πίνακα 7 παρατηρούμε ότι για το έτος 2019, διενεργήθηκαν συνολικά 110 αιτήσεις ελέγχων. Το 52,7% αφορά ελέγχους που έγιναν στη Νότια Ελλάδα, ενώ το 47,3% στη Βόρεια Ελλάδα. Συγκριτικά με τα 3 προηγούμενα έτη, οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν στη Νότια Ελλάδα παρουσιάζουν μία μικρή μείωση, ενώ στη Βόρεια Ελλάδα οι έλεγχοι αυξήθηκαν.

Συμπερασματικά λοιπόν, ως προς τους ελέγχους του Επιθεωρητή Περιβάλλοντος, παρατηρούμε ότι από το έτος 2016 έως το έτος 2019, ο έλεγχος των αιτήσεων για την Νότια και Βόρεια Ελλάδα, έχει αυξητική τάση. (<https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>)

Επίσης, στους παρακάτω πίνακες και σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Επιθεωρητή, αναφέρονται οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι ετών 2019 και 2022 ως εξής:

Πίνακας 8. Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι Έτους 2019

Τακτικός προγραμματισμός	Αίτημα δημόσιου φορέα	Εισαγγελική Παραγγελία	Καταγγελία/ αναφορά	Αυτεπάγγελτα (εκτάκτως)	Εντολή Πολιτικής ηγεσίας	Σύνολο
22 (38%)	12 (21%)	12 (21%)	6 (10%)	4 (7%)	2 (3%)	58 (100%)

Πηγή: <https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

Πίνακας 9. Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι Έτους 2020

Τακτικός προγραμματισμός	Αίτημα δημόσιου φορέα	Εισαγγελική Παραγγελία	Καταγγελία/ αναφορά	Αυτεπάγγελτα (εκτάκτως)	Εντολή Πολιτικής ηγεσίας	Σύνολο
17 (23%)	10 (13%)	18 (24%)	6 (8%)	7 (9%)	17 (23%)	75 (100%)

Πηγή: <https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

Πίνακας 10. Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι Έτους 2021

Τακτικός προγραμματισμός	Αίτημα δημόσιου φορέα	Εισαγγελική Παραγγελία	Καταγγελία/ αναφορά	Αυτεπάγγελτα (εκτάκτως)	Εντολή Πολιτικής ηγεσίας	Σύνολο
46 (59,74%)	2 (2,60%)	7 (9,09%)	3 (3,90%)	15 (19,48%)	4 (5,19%)	77 (100%)

Πηγή: <https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

Πίνακας 11. Περιβαλλοντικοί Έλεγχοι Έτους 2022

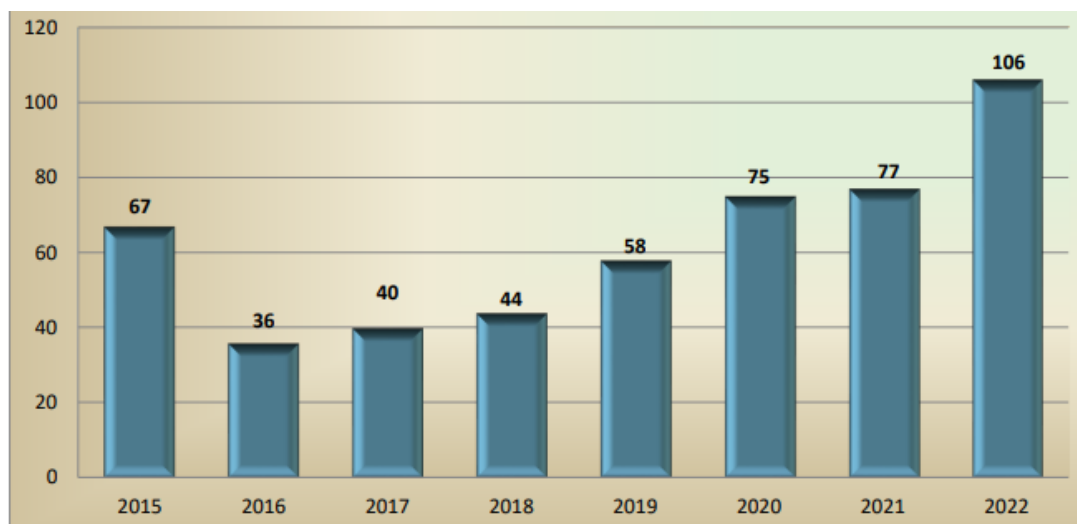
Τακτικός προγραμματισμός	Αίτημα δημόσιου φορέα	Εισαγγελική Παραγγελία	Καταγγελία/ αναφορά	Αυτεπάγγελτα (εκτάκτως)	Εντολή Πολιτικής ηγεσίας	Σύνολο
70 (66,04%)	14 (13,21%)	13 (12,26%)	2 (1,9%)	4 (3,77%)	3 (2,83%)	106 (100%)

Πηγή: <https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

Από τους πίνακες 8 έως 11 προκύπτει ότι, οι έλεγχοι τα έτη 2020 και 2021, σημειώνουν αυξητική πορεία ως προς τους τακτικούς προγραμματισμούς, παρά το γεγονός ότι για το έτος 2021, λόγω πανδημίας, δεν πραγματοποιήθηκαν οι προγραμματισμένοι έλεγχοι. Ενώ η αυξητική τάση συνεχίζεται και το έτος 2022.

Ακολούθως απεικονίζονται και διαγραμματικά οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν τα έτη 2015 έως 2022, όπου γίνεται εμφανές ότι οι έλεγχοι κάθε χρόνο αυξάνονται.

Διάγραμμα 2. Συνολικοί Έλεγχοι Ετών 2015-2022 ΤΕΠ/ΣΕΝΕ

Πηγή: Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων 2023. Διαθέσιμο: <https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2, παρατηρείται αύξηση ως προς τους ελέγχους από το έτος 2017 έως το 2022. Με τους συχνούς ελέγχους μειώνονται οι παραβάσεις καθώς οι ελεγχόμενοι συμμορφώνονται με τους περιβαλλοντικούς όρους. Επιπρόσθετα, το

έτος 2021, διενεργήθηκαν 77 αυτοψίες οι οποίες έγιναν σύμφωνα με το πλαίσιο της Οδηγίας SEVESO, σύμφωνα με την οποία καθιερώνονται αυστηρότερα μέτρα επιθεώρησης. (<https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/major-accidents-involving-dangerous-chemicals.html>)

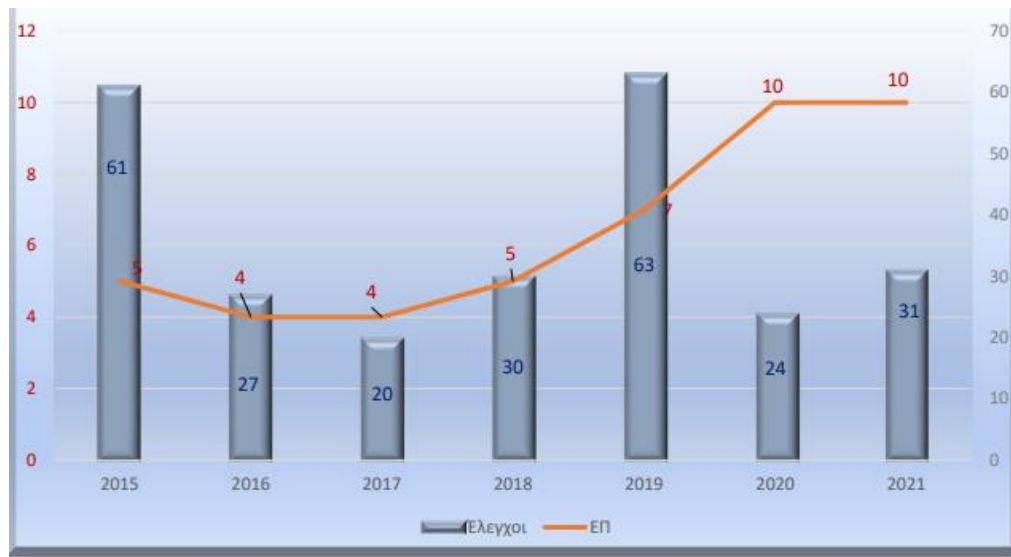
Συνολικά στην Νότια Ελλάδα οι διαδικασίες αφορούσαν σε:

- Αυτοψίες προηγούμενου έτους
- Παραβάσεις οι οποίες απεστάλησαν στην Εισαγγελία καθώς και στους αρμόδιους φορείς
- Βεβαιωθέντα Πρόστιμα
- Διαβίβαση σχετικά με αναφορές πολιτών
- Συνεργασία με άλλους δημόσιους φορείς για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικών παρατυπιών

(<https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>)

Επιπρόσθετα, οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από το ΣΕΒΕ, το έτος 2021, απεικονίζονται στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 3. Έλεγχοι ΣΕΒΕ

Πηγή: Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων 2022. Διαθέσιμο: <https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

Σύμφωνα με την έκθεση του επιθεωρητή για το τμήμα ΣΕΒΕ και όπως απεικονίζεται στο παραπάνω διάγραμμα, οι έλεγχοι τα έτη 2016 και 2017, έχουν μειωθεί. Ο μειωμένος αριθμός ελέγχων οφείλεται στην υπο στελέχωση του

προσωπικού. Ενώ, αντίθετα από το έτος 2018 έως το 2019 οι έλεγχοι αυξάνονται, διότι το προσωπικό αυξήθηκε και άρα αντίστοιχα αυξήθηκαν και οι έλεγχοι. Επίσης, τα έτη 2020 και 2021 παρουσιάζουν πτωτική πορεία διότι δόθηκε προτεραιότητα στην πανδημία καθώς και σε περιπτώσεις οι οποίες παρουσίασαν σημαντικές περιβαλλοντικές συνέπειες.

5.2 Στατιστικά Στοιχεία Επιθεώρησης Μεταλλείων ΣΕΝΕ/ΣΕΒΕ

Τα στατιστικά στοιχεία της δράσης του ΤΕΜ/ΣΕΝΕ, για το έτος 2021 που αφορούν τις ενέργειες των 3 εξαμήνων έχουν ως εξής:

- 26 Προγραμματισμένες επιθεωρήσεις, τακτικές και έκτακτες
- 36 Εργασιακά ατυχήματα
- 760 Περιοδικός έλεγχος λατομείων και μεταλλείων μέσω ηλεκτρονικής βάσης
- 304 Περιοδικός έλεγχος λατομείων και μεταλλείων μέσω τοπογραφικού

(<https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>)

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα στατιστικά στοιχεία της Επιθεώρησης Μεταλλείων ΣΕΒΕ, ως εξής:

Πίνακας 12. Στατιστικά Στοιχεία Επιθεώρησης Μεταλλείων ΣΕΒΕ

Τύπος Εργασίας	Πλήθος
Εντολές μετακίνησης για εκτός έδρας επιθεωρήσεις / αυτοψίες μηχανικών της Υπηρεσίας (σε σύνολο 6 υπαλλήλων)	72
Αριθμός επιτόπιων ελέγχων	52
Εκθέσεις επιθεώρησης / αυτοψίας σε μεταλλευτικούς και λατομικούς χώρους με αντίστοιχα έγγραφα και εντολές προς τους εκμεταλλευτές των μεταλλείων και λατομείων	14(εκκρεμεί η ολοκλήρωση και άλλων εκθέσεων)
Εκθέσεις ατυχημάτων-δυστυχημάτων κατόπιν αυτοψίας σε μεταλλευτικούς και λατομικούς χώρους με αποδέκτη τις αρμόδιες κατά τόπου εισαγγελικές αρχές	9
Αποφάσεις επιβολής προστίμων (συνολικού ύψους 317.707,00€)	22
Γνωμοδοτήσεις για χορήγηση συναίνεσης ερευνητικών εργασιών ή/και την εκμετάλλευση λατομικών χώρων	320
Γνωμοδοτήσεις για έγκριση ειδικών κανονισμών λειτουργίας	4
Εκθέσεις δραστηριότητας μεταλλείων	1
Έγγραφα περί κλήσεων σε ακρόαση-διατύπωση απόψεων από εκμεταλλευτές μεταλλείων και λατομείων και συμμόρφωσης με τις εντολές της Υπηρεσίας	30
Έγγραφα περί απαγόρευσης εργασιών σε εκμεταλλευτές μεταλλείων και λατομείων	13
Έγγραφα διατύπωσης απόψεων επί προσφυγών κατά εντολών και αποφάσεων της Υπηρεσίας	12
Έγγραφα/σημειώματα σε Πταισματοδικεία/Νομικό Σύμβουλο του Κράτους/Αστυνομικά Τμήματα, για θέματα που αφορούν προσφυγές σε διοικητικά δικαστήρια και ποινικές υποθέσεις που χειρίστηκε η υπηρεσία μας	17
Έγγραφα σχετικά με απαντήσεις στη Βουλή	10
Έγγραφα εντολών προς εκμεταλλευτές λατομείων/μεταλλείων για ορθολογική εκμετάλλευση και ασφάλεια εργασιών	13 (εκκρεμεί η ολοκλήρωση και άλλων εγγράφων)
Εκθέσεις για απαλλοτριώσεις εκτάσεων για τις ανάγκες εκμετάλλευσης μεταλλείων- εισήγηση στον Υπουργό ΠΕΝ	1
Αποφάσεις έγκρισης χρήσης εκρηκτικών υλών σε μεταλλευτικούς και λατομικούς χώρους	26
Υπονήφιοι γομωτές-πυροδότες που πέρασαν από γραπτή και προφορική εξέταση στην Υπηρεσία για την έκδοση νέας άδειας γομωτή-πυροδότη	18
Έγγραφα εντολών σε εκμεταλλευτές λατομείων/μεταλλείων σχετικά με την ανάθεση καθηκόντων Επιβλέποντος Μηχανικού/Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας, διαβίβαση στοιχείων στο ΥΠΕΝ κλπ	79
Έλεγχος εισερχομένων δελτίων δραστηριότητας - δηλώσεων απράξιας λατομείων/μεταλλείων, δηλώσεων καταστάσεων προσωπικού, υποβολής ετήσιου τοπογραφικού διαγράμματος και καταχώρηση αυτών σε βάσεις δεδομένων	Ανω των 1.000

Πηγή: Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων 2019. Διαθέσιμο:

<https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

5.3 Στατιστικά Στοιχεία Τμήματος Επιθεώρησης Ενέργειας ΣΕΝΕ/ΣΕΒΕ

Για το έτος 2019, το Τμήμα Επιθεώρησης Ενέργειας (ΣΕΝΕ), ως προς το διοικητικό του έργο, διενήργησε τα εξής:

- 843 ελέγχους αναγγελιών για την έναρξη άσκησης δραστηριότητας Ενεργειακών Επιθεωρητών, εκ των οποίων οι 598 εγκρίθηκαν και οι υπόλοιποι απορρίφθηκαν.
- 276 ελέγχους αναγγελιών, από το σύνολο οι 120 εγκρίθηκαν και οι υπόλοιποι απορρίφθηκαν.
- 1.500 απαντήσεις σε ερωτήματα πολιτών. Οι απαντήσεις δόθηκαν μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.
- 374 αυτεπάγγελτοι δειγματοληπτικοί έλεγχοι.

Για το ίδιο έτος το ΣΕΒΕ, ως προς το διοικητικό του έργο, διενήργησε τα εξής:

- 423 ελέγχους αναγγελιών για την έναρξη άσκησης δραστηριότητας Ενεργειακών Επιθεωρητών, εκ των οποίων οι 335 εγκρίθηκαν και οι υπόλοιποι απορρίφθηκαν.
- 64 ελέγχους αναγγελιών για την έναρξη άσκησης δραστηριότητας επιθεωρητών Ελεγκτών, εκ των οποίων οι 44 εγκρίθηκαν και οι υπόλοιποι απορρίφθηκαν.
- 1.510 απαντήσεις σε ερωτήματα πολιτών. Οι απαντήσεις δόθηκαν μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

ypen.gov.gr

5.4 Περιγραφή Έργου του ΣΥΓΑΠΕΖ

Το ΣΥΓΑΠΕΖ έχει υπό την ευθύνη του το μητρώο σχετικά με υποθέσεις οι οποίες:

- είναι προς εξέταση
- εκκρεμούν αποφάσεις για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν
- έχουν εκδοθεί οριστικές αποφάσεις

ypen.gov.gr

5.5 Περιγραφή Έργου Επιθεώρησης Δόμησης και Κατεδαφίσεων

Από 18 Ιανουαρίου 2016, οι ορισμοί των Ελεγκτών Δόμησης (ΕΔ) γίνονται μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας Υποδοχής Αιτήσεων και Ορισμών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Το έτος 2018 πραγματοποιήθηκαν 13.045 ορισμοί Ελεγκτών Δόμησης, στο πλαίσιο του άρθρου 7 του ν. 4030/2011 και ελέγχθηκαν 8.415 πορίσματα σύμφωνα με το Π.Δ. 132/2017. Ειδικότερα:

- Πρωτοκολλήθηκαν 500 αιτήματα.
- Απεστάλησαν επιστολές σε 200 ιδιοκτήτες αυθαίρετων κατασκευών.
- Απαντήθηκαν όλες οι ενστάσεις όσων είχαν παρανομήσει. Τα στοιχεία αυτά ενημερώθηκαν και καταγράφηκαν στη βάση που διατηρεί η Υπηρεσία Δόμησης και Κατεδαφίσεων του ΥΠΕΝ, για να ληφθούν υπόψη στον προγραμματισμό των κατεδαφίσεων.

Η διενέργεια ελέγχων των Επιθεωρητών Δόμησης πραγματοποιείται, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4030/2011, μέσω αυτεπάγγελτων δειγματοληπτικών ελέγχων ή ύστερα από καταγγελία σε κτίρια που έχουν ελέγξει ελεγκτές δόμησης. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκαν 197 δειγματοληπτικοί έλεγχοι από τους Επιθεωρητές του ΤΕΔΚ (21 έλεγχοι στη Νότια Ελλάδα και 176 στη Βόρεια Ελλάδα).

Κατά το έτος 2018 συντάχθηκαν 188 Εκθέσεις Ελέγχου όπου κλήθηκαν σε απολογία οι Ελεγκτές Δόμησης (67 Ελεγκτές Δόμησης στη Βόρεια Ελλάδα και 12 Ελεγκτές Δόμησης στη Νότια Ελλάδα) και συντάχθηκαν 27 Πράξεις Βεβαίωσης Παράβασης (3 στην Νότια Ελλάδα και 24 στη Βόρεια Ελλάδα), όπως επίσης 21 Πράξεις Βεβαίωσης Μη Παράβασης (7 στη Νότια Ελλάδα και 14 στη Βόρεια Ελλάδα). Γεωγραφικά οι περισσότεροι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2021, αφορούσε την Αττική, με ποσοστό 47,73%.

<https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

Στον πίνακα που ακολουθεί προκύπτει ότι από τις εκατό εξήντα (160) αυτοψίες μόνο το 2% αφορούσε καταγγελίες, ενώ το 98%, ήταν δειγματοληπτικοί έλεγχοι. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται ως εξής.

Πίνακας 13. Σύνολο Επιτόπιων Ελέγχων

Είδος	πλήθος	ποσοστό
Έλεγχοι μετά από καταγγελία	3	2%
Δειγματοληπτικοί έλεγχοι	157	98%
Σύνολο	160	100%

Πηγή: Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων 2019. Διαθέσιμο:
<https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/>

5.6 Περιγραφή Έργου της ΔΕΔΑΚ

Τα αποτελέσματα των ελέγχων της ΔΕΔΑΚ που διενεργήθηκαν το διάστημα 2014 – 2018, σύμφωνα με τα πεπραγμένα του επιθεωρητή, αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 14. Έλεγχοι ΔΕΔΑΚ 2014-2018

Έτος	Αριθμός ελεγχόμενων πρατηρίων και εγκαταστάσεων	Αριθμός δειγμάτων καυσίμων		Αριθμός αποφάσεων επιβολής προστίμων	Ύψος επιβληθέντων προστίμων	Δαπάνες λειτουργίας ΚΕ-ΔΑΚ (αμοιβές ελεγκτών, καύσιμα VAN, αναλώσιμα, service οχημάτων & συσκευών ελέγχου καυσίμων)	
		Diesel	Βενζίνες			Μισθοδοσία ελεγκτών	Λειτουργικές δαπάνες
2014	4.018	5.072	7.355	42	1.784.554 €	175.999 €	103.530 €
2015	3.240	4.681	5.987	14	513.921 €	168.001 €	75.000 €
2016	1.875	3.082	3.607	8	200.212 €	0	67.997 €
2017	748	1.290	1.672	8	958.485 €	16.312€	3.780 €
2018	2.059	3.352	4.086	7	427.000 €	68.208 €	24.870 €
Σύνολο 2014 - 18	11.940	17.477	22.707	79	3.884.172 €	428.520 €	275.177 €

Πηγή: Διαθέσιμο: https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/legacy/Files/Epitheorisi/20200403_EGSEE%202018.pdf

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 14 συγκριτικά τα έτη 2014 και 2017 επιβλήθηκαν περισσότερα πρόστιμα στα πρατήρια καυσίμων από ότι τα υπόλοιπα έτη και σε αυτό συντέλεσαν οι συχνές επιθεωρήσεις που αφορούσαν τα δείγματα καυσίμων.

(ypen.gov.gr)

5.7 Σημαντικοί Έλεγχοι Επιθεωρητών

Στην έκθεση του Ιουνίου έτους 2022, αναφέρονται οι σημαντικοί έλεγχοι των επιθεωρητών του ΥΠΕΝ που αξίζει να αναφερθούν.

- Αυτοψία σε μονάδα διαχείρισης αποβλήτων, κατά την οποία διαπιστώθηκαν παραβάσεις και επιβλήθηκαν διοικητικά πρόστιμα

- Σε μεγάλη έκταση 15 στρεμμάτων, έπειτα από καταγγελία υπήρχαν απόβλητα, όπου κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, προκλήθηκε πυρκαγιά
- Εντοπίστηκαν αυθαίρετες κατασκευές στις οποίες επιβλήθηκε πρόστιμο
- Διενεργήθηκε προληπτικός έλεγχος για την υγιεινή και την ασφάλεια όσων εργάζονται σε λατομεία
- Απετράπη παράνομο διασυνοριακό φορτίο, με επικίνδυνα απόβλητα
- Ελέγχθηκαν τα υδάτινα συστήματα για ρύπανση
- Εντοπίστηκαν οι επιχειρήσεις εκείνες οι οποίες δεν συμμορφώθηκαν σχετικά με την ανάρτηση ενεργειακής απόδοσης, όπου ορισμένα κτίσματα δεν ανήκαν σε κατηγορία κτιριακής μονάδας
- Ελέγχθηκε νησί σχετικά με την εμφάνιση θαλάσσιων τοξινών, σε δείγμα πλαγκτονικής βλέννας

Πηγή: (ypen.gov.gr)

5.8 Στατιστική Ανάλυση Ερωτηματολογίου

Η παρακάτω ανάλυση, αφορά τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου, το οποίο παραδόθηκε στα Τμήματα των επιθεωρητών του ΥΠΕΝ. Οι απαντήσεις που δόθηκαν, καταχωρήθηκαν στο σύστημα SPSS.

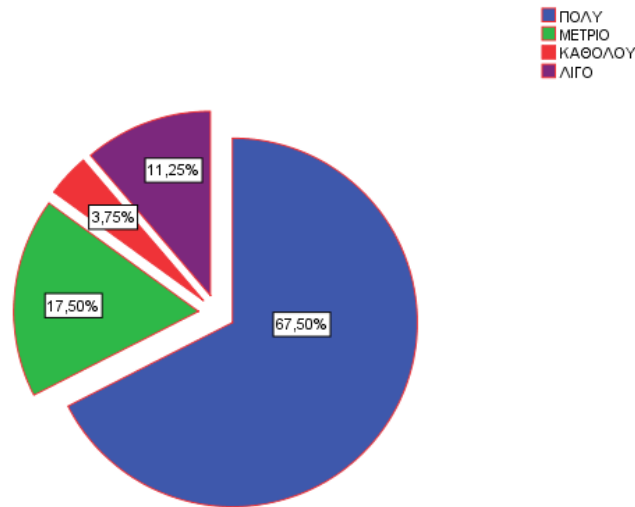
Γράφημα 2. Απάντηση Ερώτησης 1

Η ερώτηση του γραφήματος 2, αφορούσε την κατηγορία εκπαίδευσης των επιθεωρητών ΥΠΕΝ, όπου το 70% του προσωπικού ανήκει στην κατηγορία των ΠΕ μηχανικών, το 21,25% στην κατηγορία ΤΕ μηχανικών, ενώ ένα μικρό ποσοστό της τάξεως του 8,75% ανήκει στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Γράφημα 3. Απάντηση Ερώτησης 2

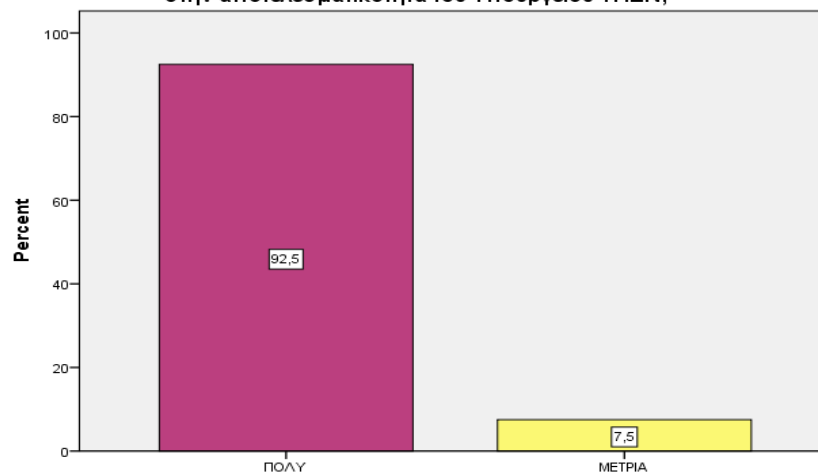
Με βάση την κλίμακα 1-5, θεωρείτε επαρκές το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, που εφαρμόζεται στο τμήμα σας;

Παρατηρούμε ότι στο γράφημα 3, το 67,50% (πολύ) θεωρεί επαρκές στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ενώ αντίθετα, ποσοστό της τάξεως του 32,5% το θεωρεί μέτριο έως και καθόλου επαρκές.

Γράφημα 4. Απάντηση Ερώτησης 3

Με βάση την κλίμακα 1-5, πόσο πιστεύετε ότι ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του Υπουργείου ΥΠΕΝ;

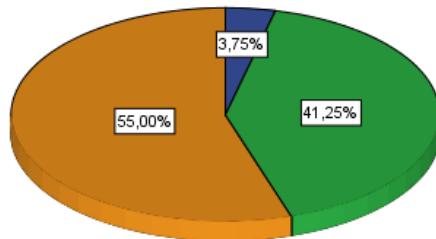

Στο παραπάνω γράφημα, το 92,5% απάντησε ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι πολύ αποτελεσματικός, ενώ το 7,5%, ένα μικρό δηλαδή ποσοστό, το χαρακτηρίζει ως μέτριο.

Γράφημα 5. Απάντηση Ερώτησης 4

Κατά πόσο συμφωνείτε με την άποψη: Ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξιοπιστία στον οργανισμό.

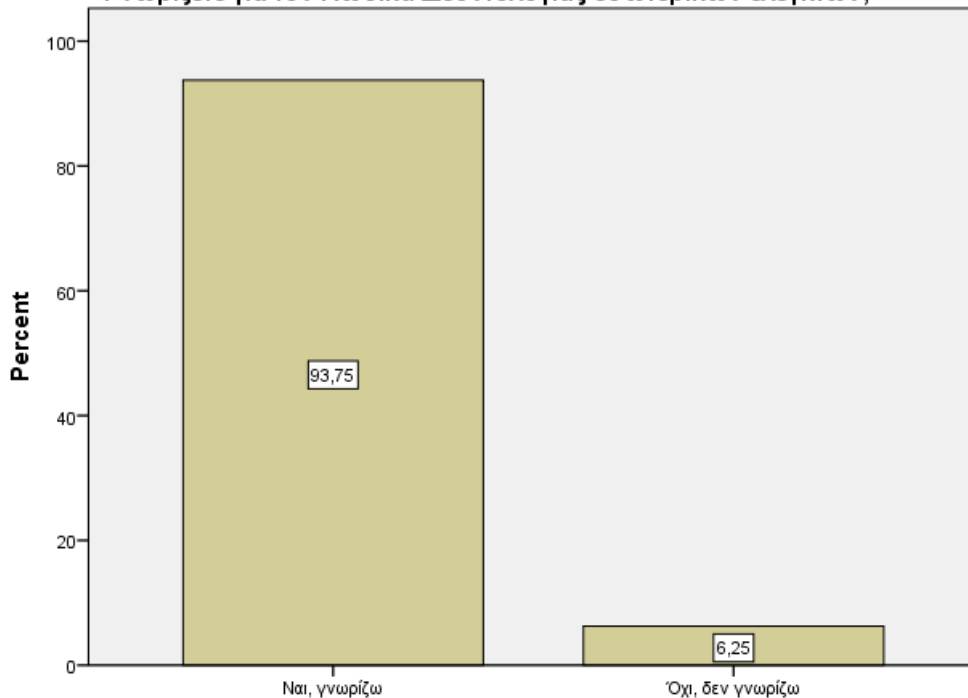
- ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ
- ΣΥΜΦΩΝΩ
- ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

Στο γράφημα 5, το 96,25% του συνόλου συμφωνεί ότι ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξιοπιστία στον οργανισμό.

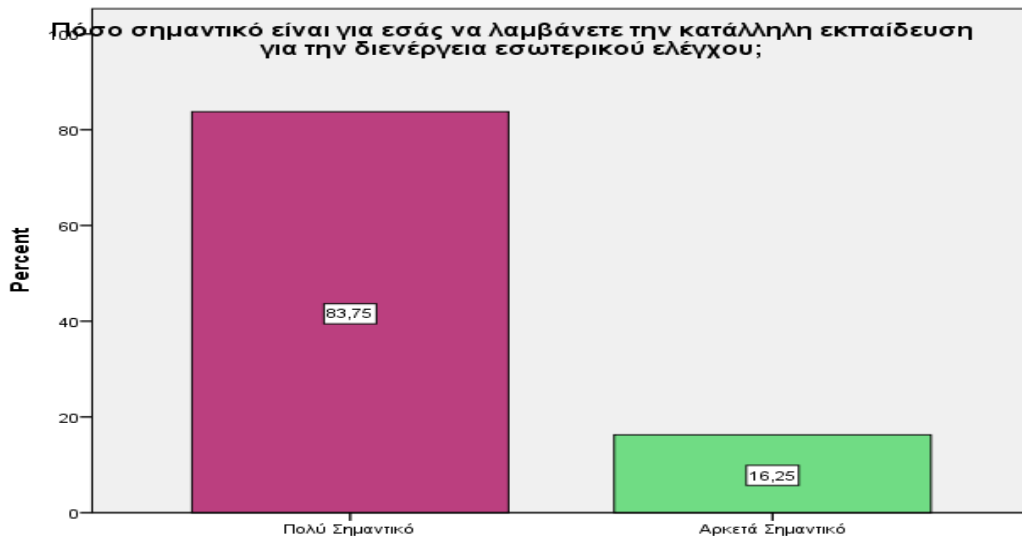
Γράφημα 6. Απάντηση Ερώτησης 5

Γνωρίζετε για τον Κώδικα Δεοντολογίας εσωτερικών ελεγκτών;

Σύμφωνα με το παραπάνω γράφημα, το μεγαλύτερο ποσοστό του συνόλου, το οποίο είναι της τάξεως του 93,75% έναντι 6,25%, απάντησε ότι γνωρίζει για την ύπαρξη του Κώδικα Δεοντολογίας, εσωτερικών ελεγκτών.

Γράφημα 7. Απάντηση Ερώτησης 6

Το παραπάνω γράφημα, αναφέρει ότι το 83,75% επιθυμεί να εκπαιδευτεί σχετικά με τις επιθεωρήσεις. Ενώ, αντίθετα ένα ελάχιστο ποσοστό της τάξεως του 16,25%, ενδεχομένως να έχει λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση.

Γράφημα 8. Απάντηση Ερώτησης 7

Το παραπάνω γράφημα, αναφέρει ότι το 93,75% των επιθεωρητών, παρέχεται το υλικό το οποίο είναι απαραίτητο για τους ελέγχους.

Πίνακας 15. Απάντηση Ερώτησης 8

Το Τμήμα σας στελεχώνεται με τον κατάλληλο αριθμό υπαλλήλων;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	3	3,8	3,8	3,8
Όχι	76	95,0	95,0	98,8
10	1	1,3	1,3	100,0
Total	80	100,0	100,0	

Ο πίνακας 15 αναφέρει ότι από το σύνολο των 80 ερωτηθέντων οι 76 απάντησαν ότι το τμήμα στο οποίο ανήκουν, είναι υπο στελεχωμένο.

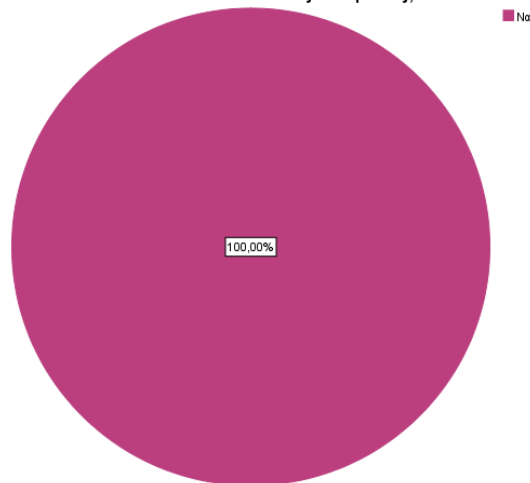
Πίνακας 16. Απάντηση Ερώτησης 9

Περιπτώσεις Ελέγχων	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Τακτικές επιθεωρήσεις	44	55,0	55,0	55,0
Έκτακτες επιθεωρήσεις	30	37,5	37,5	92,5
Περιοδικές επιθεωρήσεις	6	7,5	7,5	100,0
Total	80	100,0	100,0	

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 16, σχετικά με την κατηγορία περιπτώσεων που γίνονται οι επιθεωρήσεις, από τους 80 συνολικά ερωτηθέντες, οι 44 απάντησαν ότι γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ενώ οι 30 σε έκτακτες περιπτώσεις. Ο περιοδικός έλεγχος δεν είναι τόσο συχνός.

Γράφημα 9. Απάντηση Ερώτησης 10

Θεωρείτε ότι τα πορίσματα επιθεωρήσεων, βοηθούν τη Διοίκηση να πάρει τις σωστές αποφάσεις;

Το παραπάνω γράφημα, αναφέρει ότι και οι 80 ερωτηθέντες επιθεωρητές, θεωρούν και συμφωνούν (100%), ότι τα πορίσματα και οι εκθέσεις τους, συντελούν για την καθοδήγηση της υπηρεσίας ώστε να λάβει τις σωστές αποφάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

6.1 Συμπεράσματα Έρευνας

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία εκπονήθηκε με σκοπό τη διεξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων σχετικά με την συμβολή του εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα της μη ορθής οικονομικής διαχείρισης των δημόσιων οργανισμών καθώς και αυθαιρεσιών σε θέματα ελέγχων.

Στα πλαίσια λειτουργίας ενός δημόσιου οργανισμού το κομμάτι του εσωτερικού ελέγχου αποτελεί την δραστηριότητα εκείνη, η οποία θεωρείται απαραίτητο εργαλείο στους οργανισμούς, διότι μέσω αυτού μπορούν να εντοπιστούν και να εξαλειφθούν παθογένειες ώστε ο οργανισμός να επιτύχει τους στόχους του, έχοντας παράλληλα την καλύτερη διαχείριση και παρακολούθηση της περιουσιακής του κατάστασης.

Στην περίπτωση που ο έλεγχος διενεργείται από το εσωτερικό του οργανισμού, με προσωπικό το οποίο έχει την τεχνογνωσία, ενστερνίζεται την κουλτούρα του, ενεργεί σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο, τότε ο οργανισμός διασφαλίζει ότι το εσωτερικός έλεγχος είναι ικανός να εξαλείψει κάθε είδος κινδύνου.

Όσο αφορά την σπουδαιότητα του εσωτερικού ελέγχου, που αποτελεί το πρώτο ερευνητικό ερώτημα και όπως αναλύθηκε στην παρούσα εργασία, όταν το σύστημα ελέγχου είναι σωστά δομημένο εξ' αρχής τότε και η Διοίκηση του οργανισμού μπορεί να αποφασίζει ορθολογικά, στηριζόμενη στα συμπεράσματα που έχουν ληφθεί βάσει ενός αξιόπιστου συστήματος ελέγχου, το οποίο θα στηρίζεται σε κατάλληλα τεκμήρια και δικλείδες ασφαλείας. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την ομόφωνη απάντηση που έδωσαν οι επιθεωρητές στο ερωτηματολόγιο, σχετικά με την ποιότητα ελέγχου που διενεργούν και βοηθάει την Διοίκηση να λάβει τα κατάλληλες αποφάσεις. Ο εσωτερικός έλεγχος θεωρείται απαραίτητος γιατί μέσω αυτού θα επισημαίνονται και θα λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την εξάλειψη αστοχιών, τα οποία θα οδηγούν με τη σειρά τους σε λανθασμένη λήψη αποφάσεων και στη συνέχεια σε μία κακή διοίκηση.

Ωστόσο, για να εφαρμόζεται ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεσματικά, χρησιμοποιώντας ορθά τους οικονομικούς του πόρους, διαφυλάσσοντας παράλληλα και τα περιουσιακά του στοιχεία, απαιτείται η διοίκηση να συμβάλλει στη διαφάνεια

ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των πολιτών, να προστατεύει το Δημόσιο συμφέρον με επαγγελματισμό, να παρέχει την κατάλληλη εκπαίδευση στους υπαλλήλους του, ώστε να βελτιωθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες με αποτελεσματικότητα και να λαμβάνει υπ' όψη της τα συμπεράσματα καθώς και τις προτάσεις των ελεγκτών, οι οποίοι έχουν εμπειρία στο αντικείμενο και ενεργούν σύμφωνα με τα πρότυπα συμπεριφοράς.

Όσο αφορά το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα σχετικά με την συμπεριφορά των εσωτερικών ελεγκτών, όπως διατυπώνεται στον Κώδικα Δεοντολογίας που αναλύθηκε στην παρούσα εργασία, καθώς και την απάντηση 5 που δόθηκε από τους ερωτηθέντες, το 93,75% γνωρίζει πώς θα πρέπει να συμπεριφέρεται, ότι η στάση τους θα πρέπει να είναι αδιαφιλονίκητη, ώστε να μην υπάρξει αμφισβήτηση ως προς την ακεραιότητα των ελεγκτών αλλά και ως προς το έργο τους. Για το συγκεκριμένο ερώτημα, μπορούμε να αναφέρουμε ότι υπήρξε συμφωνία και με την έρευνα των Νεγκάκη και Ταχυνάκη, οι οποίοι αναφέρουν τις αρχές και τα πρότυπα με τα οποία καλούνται να γνωρίζουν οι ελεγκτές. Επίσης, οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να είναι σε εγρήγορση σε πιθανούς κινδύνους και να ενημερώνουν έγκαιρα τον Προϊστάμενο του τμήματος τους. Συγκεκριμένα, ο εσωτερικός ελεγκτής θα πρέπει να επιδεικνύει ζήλο για την δουλειά του, υπευθυνότητα, προγραμματισμό, ώστε ο έλεγχος που διενεργεί να είναι αξιόπιστος και σύμφωνος με την νομοθεσία. Αντίθετα, εάν ο εσωτερικός ελεγκτής δεν έχει καλή συμπεριφορά, ή του αποκρύπτονται στοιχεία από τον ελεγχόμενο, ή δεν έχει την εμπειρία ώστε να αξιολογήσει μία περίπτωση, τότε ο έλεγχος μπορεί να οδηγηθεί σε λανθασμένα συμπεράσματα, ή να θεωρηθεί αναξιόπιστος.

Απαντώντας στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα σχετικά με τα πιθανά προβλήματα που μπορεί ο ελεγκτής να συναντήσει κατά τη διενέργεια ελέγχου είναι τα εξής: α) η απόκρυψη ουσιαστικών πληροφοριών, ή τα έγγραφα εκείνα τα οποία θα τον βοηθήσουν για τη διεξαγωγή των σωστών συμπερασμάτων, β) ο ελεγχόμενος οργανισμός να μην έχει καθορίσει εξ' αρχής καθήκοντα και αρμοδιότητες, να μην έχει ενδεχομένως οργανόγραμμα, γ) να μην υπάρχει καλή συνεργασία μεταξύ των τμημάτων, δ) να μην έχουν λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση του αντικειμένου με το οποίο θα ασχοληθούν και στ) να υπάρχει έλλειψη τεχνολογικού εξοπλισμού με συνέπεια να ενισχύεται η γραφειοκρατία.

Ως προς τους επιμέρους ερευνητικούς στόχους, σχετικά με το έργο του Γενικού επιθεωρητή του ΥΠΠΕΝ που αφορούν την μελέτη περίπτωσης της παρούσας εργασίας, όπως προκύπτει και από την περιγραφή των ετήσιων εκθέσεων του, διαφαίνεται η σημαντικότητα του έργου του, διότι μέσω του ελέγχου που διενεργεί το κάθε τμήμα,

προάγονται και συντονίζονται οι διαδικασίες εκείνες οι οποίες είναι απαραίτητες για το εν λόγω Υπουργείο. Αυτό επιτυγχάνεται και από τις απαντήσεις των επιθεωρητών, όπου οι τακτικοί έλεγχοι υπερισχύουν έναντι των εκτάκτων ανά έτος, αποτρέποντας έτσι την αυθαίρετη δόμηση, προλαμβάνοντας τις περιβαλλοντικές ζημιές, τηρώντας την περιβαλλοντική, μεταλλευτική και λατομική νομοθεσία και τον έλεγχο για την εργασιακή ασφάλεια των εργαζομένων. Από τις ετήσιες εκθέσεις επίσης, αναφέρονται και οι περιπτώσεις παραβάσεων που προκάλεσαν ή που ενδέχεται να προκαλέσουν οι περιβαλλοντικές ζημιές όπου το ύψος των προστίμων αγγίζει τα 317.707,00€, σύμφωνα με το παραχθέν έργο των επιθεωρητών. Για την αποτροπή τους οι ελεγκτές εισηγήθηκαν την επιβολή προστίμου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Επιπρόσθετα, στην περίπτωση των παραβάσεων εισηγούνται σχέδιο συμμόρφωσης ή αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης παράβασης, η οποία διαβιβάζεται στον αρμόδιο Εισαγγελέα. Συγκεκριμένα, για τον Νομό της Αττικής, σύμφωνα και με τα πεπραγμένα των Επιθεωρητών, διενεργήθηκε το 47,73% σε ελέγχους ύστερα από καταγγελία σε κτήρια. Έλεγχοι επίσης, διενεργήθηκαν και στα πρατήρια καυσίμων όπου επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 3.884.172€.

Επιπλέον, οι επιθεωρητές αναφέρουν στις εκθέσεις τους καθώς και από τις απαντήσεις που έδωσαν, ότι το τμήμα τους θεωρείται υποστελεχωμένο. Εξαιτίας του ευρύ φάσματος αρμοδιοτήτων που συνδυάζεται με την απαραίτητη εξειδίκευση σε ποικίλα επιστημονικά πεδία (π.χ. βιοποικιλότητα, απόβλητα κ.α.), δεν καθίσταται δυνατό να υλοποιηθούν οι έλεγχοι από το ήδη υπάρχον προσωπικό, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση και τη δυσκολία περάτωσης μεγάλου όγκου υποθέσεων παλαιότερων ετών, που έχει ως αποτέλεσμα την συνεχή μείωση του αριθμού των ελέγχων. Όπως προκύπτει όμως από την έκθεση του επιθεωρητή για τα επόμενα έτη, αν και ο αριθμός των υπαλλήλων είναι μειούμενος, παρ' όλα αυτά οι έλεγχοι αυξάνονται ικανοποιητικά, (<https://greenagenda.gr>)

Ως προς την εκπαίδευση του προσωπικού οι Επιθεωρητές απάντησαν ότι ποσοστό 83,75% κρίνουν απαραίτητη την εκπαίδευση σχετικά με το αντικείμενό τους, ενώ σύμφωνα με τις εκθέσεις τους δεν έχουν εκπαιδευτεί σε θέματα εφαρμογής περιβαλλοντικής, λατομικής, μεταλλευτικής, πολεοδομικής και ενεργειακής νομοθεσίας, πρόληψης και αποκατάστασης περιβαλλοντικής ζημίας, αποτελεσματικού ελέγχου και μεθόδων συμμόρφωσης ελεγχόμενων έργων.

Εν κατακλείδι, οι στόχοι που αναφέρθηκαν στην παρούσα εργασία ως προς τα οφέλη και τις αδυναμίες του εσωτερικού ελέγχου, επιτεύχθηκαν ως εξής: α) μέσω του

εσωτερικού ελέγχου μπορούν να εξαλειφθούν φαινόμενα κακοδιαχείρισης, β) η ύπαρξη διαφάνειας ως προς τους οικονομικούς πόρους που διαχειρίζονται οι δημόσιοι οργανισμοί και αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα του φορέα, μπορούν να προσδώσουν αξία στον οργανισμό, γ) μπορούν να εντοπιστούν τυχόν αστοχίες ή παραλείψεις, ώστε να αντιμετωπιστούν έγκαιρα και άμεσα από τους Διοικούμενους και δ) ο οργανισμός θα πρέπει να μεριμνήσει για την εκπαίδευση των αρμόδιων με τον έλεγχο, ώστε να έχει ένα αξιόπιστο σύστημα ελέγχου. Ως προς το έργο των επιθεωρητών του ΥΠΕΝ, το οποίο μέσω των συνεχόμενων και εντατικών ελέγχων, ενισχύεται ο συμβουλευτικός του ρόλος με βάση και τα ευρήματα που προκύπτουν από τις ετήσιες εκθέσεις του, αποτρέποντας παραβατικές κινήσεις από τους ελεγχόμενους και ενδεχόμενες περιβαλλοντικές ζημιές. Ως προς την διαφάνεια των ελεγκτικών διαδικασιών, οι επιθεωρητές αναρτούν τα επίσημα έγγραφα ελέγχων, τηρώντας τη νομοθεσία. Επίσης, η υποστελέχωση του προσωπικού, δεν φάνηκε ικανή ώστε να εμποδίσει το έργο των ελεγκτών, αντιθέτως, διεκπεραιώθηκαν περισσότεροι έλεγχοι ανά περιφέρεια.

6.2 Περιορισμοί

Τον μόνο περιορισμό που ενέχει η συγκεκριμένη εργασία αφορά στην θεωρητική ανάλυση του εσωτερικού ελέγχου, η οποία έχει γενικότερα αναλυθεί αρκετές φορές. Ωστόσο, μπορούμε να πούμε ότι ο έλεγχος από οργανισμό σε οργανισμό, να διαφέρει, καθώς μπορεί να εστιάζει περισσότερο σε ένα τμήμα ή Διεύθυνση π.χ. λογιστήριο.

6.3 Μελλοντική Έρευνα - Προτάσεις

Στην παρούσα διπλωματική εργασία εξετάσαμε έως ένα βαθμό την έννοια του εσωτερικού ελέγχου, την αναγκαιότητα του, τον σκοπό του, τα είδη που διακρίνεται καθώς και τα βασικά χαρακτηριστικά του. Αναλύθηκαν οι μέθοδοι ελεγκτικής διαδικασίας καθώς και τα αποτελέσματα της εφαρμογής της.

Εν συνεχεία, προτείνεται να ερευνηθεί διεξοδικά, και με ποιοτικές αλλά και ποσοτικές μετρήσεις το μέγεθος που έχει συνεισφέρει ο εσωτερικός έλεγχος στην ελληνική δημόσια διοίκηση και τους πόρους που έχει εξοικονομήσει κατά την πρόοδο που έχει σημειώσει διαχρονικά. Επίσης, θα ήταν σημαντική η έρευνα της εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου και σε άλλους δημόσιους οργανισμούς, ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να είναι συγκεντρωτικά.

Από την έρευνα των δημοσιευμένων ετήσιων εκθέσεων του Επιθεωρητή του ΥΠΕΝ, σχετικά με την υπο στελέχωση των τμημάτων, προτείνεται το κάθε τμήμα να στελεχώνεται με υπαλλήλους διαφορετικής κατηγορίας, ώστε οι ελεγκτικές διαδικασίες να μην επιβαρύνουν μόνο έναν κλάδο. Δηλαδή οι διοικητικοί υπάλληλοι να ασχολούνται με διοικητικά θέματα, σε θέματα τεχνολογικής υποδομής να ασχολούνται οι υπάλληλοι πληροφορικής και για ζητήματα περί νομοθεσίας οι νομικοί. Επίσης, θα ήταν χρήσιμη η υποστήριξη και δημιουργία κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος το οποίο θα διαχειρίζεται θέματα καταγγελιών. Ακόμη και δια λειτουργικότητα θεμάτων ή δικαιολογητικών με άλλα αρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να μειωθεί το πρόσθετο διοικητικό βάρος.

ypen.gov.gr

Βιβλιογραφία

Α. Ελληνική

- Βενετσανοπούλου, Μ., (2014), «Κακοδιαχείριση και διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση.-Ελεγκτικοί Μηχανισμοί». Εκδόσεις Σάκκουλας
- Γιαννάκης Π.Δ. (2018). «*Ο εσωτερικός έλεγχος στην κεντρική δημόσια διοίκηση ως μηχανισμός προαγωγής της αποτελεσματικότητας της διοίκησης: Η περίπτωση της Ελλάδας συγκριτικά με τα διεθνώς ισχύοντα*». Διδακτορική διατριβή Πανεπιστημίου Αιγαίου. Διαθέσιμο από: <https://freader.ekt.gr/eadd/index.php?doc=44402&lang=el#page/1/mode/2up>
- Ζαφειρόπουλος Κ., (2015), «*Πώς γίνεται μία επιστημονική εργασία*», 2^η Έκδοση, Εκδόσεις Κριτική ΑΕ, σελ. 19,34,56-62, 81-87,194,200-206,282,286,296-311
- Ιωσηφίδης Θ. (2008), «*Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*», Εκδόσεις Κριτική
- Μυλωνάς, Ν.Θ. (2012), «*Χρηματοοικονομικά υποδείγματα: Για επιχειρηματικές αποφάσεις*». Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Νεγκάκης Χ. και Ταχυνάκης, Π. (2017), «*Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος*», Εκδόσεις Αειφόρος Λογιστική, Θεσσαλονίκη, σελ. 142
- Παπάς, Α., (1999), «*Εισαγωγή στην Ελεγκτική*», Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα, σελ. 28,114,124
- Παπαδάκης Β., (2016), «*Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική & Διεθνής Εμπειρία*», Τόμος Α', 7^η Έκδοση, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα, σελ. 69
- Παρασκευοπούλου, Κόλλια Ε.-Α., (2019), «*Μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας: συνεντεύξεις και συνεντεύξεις μέσω διαδικτύου*», The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology Volume 15, Number 2, Section one, p. 4,7
- Παπαστάθης, Π., (2003), «*Ο Σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος στις Επιχειρήσεις Οργανισμούς και η Πρακτική Εφαρμογή του*», Εκδόσεις ΟΠΑΠ, Αθήνα
- Ρακιντζής Λ., (2011), «*Ο θεσμικός ρόλος του Γενικού Επιθεωρητή στον έλεγχο του δημοσίου τομέα*», Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα.
- Σιώμοκας Γ., Μαύρος Δ., (2008) «*Έρευνα Αγοράς*», Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης
- Σπανού Κ., (1996), «*Το Πρόβλημα της δημόσιας διοίκησης: Μια πρώτη προσέγγιση*». Εκδ. IOBE, Αθήνα
- Σωτηρόπουλος Δ. και Νταλάκου Β. (2021), «*Το σύγχρονο Διοικητικό Σύστημα στην Ελλάδα*», εκδόσεις ΕΑΠ.

- Τζέμος Β., (2013), «*Οργανωτικό Διοικητικό Δίκαιο*», Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 28
- Τσακλαγκάνος Α., (2008), «Ελεγκτική». Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη, σελ.
- Χαλικιάς Μ., Μανωλέσου Α., Λάλου Π., (2015), «*Μεθοδολογία Έρευνας και Εισαγωγή στην Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS*», Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (2002), «*Εγχειρίδιο Ελέγχου και Ελεγκτικά Πρότυπα για το Γ' ΚΠΣ*».

B. Ξενόγλωσση

- Asare, T., (2009), «Internal auditing in the public sector: Promoting good governance and performance improvement», International Journal on Governmental Financial
- Coupland, D., (1993), «The Internal Auditor's Role in Public Service Orientation, Managerial Auditing Journal», Vol. 8 No 3, p. 3-13
- Forster, N. (1999), «*The analysis of company documentation*», Sage
- Johnson, K. and Jaenicke H., (1980), «*Evaluating Internal Control*», John Wiley & Sons, Inc
- Klaveren V., (1999), «*The Concept of Corruption*», Heidenheimer-Johnston-Levice Edition
- Kvale, S. (1996), «Interviews, an Introduction to Qualitative Research Interviewing», Sage Publications, US, p. 67
- Mihret, D.G., & Yismaw, A.W. (2007), «Internal audit effectiveness: an Ethiopian public sector case study. Managerial Auditing Journal», 22(5), 470-484ec.
- Morgan, D.L., Krueger, R.A., (1998), «*The Focus Group Kit. Sage*», Waddington.
- Renard, J., (2010), «*Theorie of Pratique de l'audit interne*», Edition Eyrolles, Paris
- Shareia B.F., (2016) Qualitative and Quantitative Case Study Research Method on Social Science: Accounting Perspective. World Academy of Science, Engineering and Technology. International Journal of Economics and Management Engineering. 10 (12) 2016.
- Weber, M. (1948), From Max Weber: Essays in Sociology, επιμ. H. H. Gerth και C.W. Mills, Routledge and Kegan Paul, Λονδίνο.

Νομοθεσία

N. 4795/2021

N. 5076/1931

N. 3329/1955

Π.Δ. 226/1992

ΦΕΚ 32/07-10-1833

N. 3429/2005

N. 3492/2006

N. 3871/2010

N. 4270/2014

Οδηγία 211/81/EE

N. 4607/2019

N. 3074/2002

Π.Δ. 226/1992

Π.Δ. 132/2017

Π.Δ. 100/2014

Π.Δ. 148/2009

N. 4014/2011

N. 2947/2001

N. 4030/2011

N. 2242/1994

N. 4042/2012

N. 4622/2019

Διαδίκτυο

- COSO (2013). Internal Control Self – Assessment Checklist. Guidance on Internal Control –Integrated Framework. The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Available at: <https://www.coso.org/Shared%20Documents/CROWE-COSO-Internal-Control-Integrated-Framework.pdf> (πρόσβαση 2.9.2022)
- http://www.publiclawjournal.com/docs/6/2017_2_2_tzemos.pdf Η Σύνομη κακοδιοίκηση (πρόσβαση 5.9.2022)
- <https://www.oecd-ilibrary.org/> Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου (πρόσβαση 13.9.2022)
- <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/supporting-international-standards/publications/international-framework-good-governance-public-sector> (2014) Διεθνές Πλαίσιο: Καλή Διακυβέρνηση στο Δημόσιο Τομέα (πρόσβαση 15.9.2022)
- <https://www.oecd.org/governance/ethics/1.3-core-control-audit-programme-greece-el.pdf> Πρόγραμμα Αξιολόγησης Βασικών Δικλίδων Ελέγχου (πρόσβαση 1.10.2022)
- <https://aead.gr/prokirixeis/pistopoiisi-ee-2022> Πρόγραμμα Πιστοποίησης Ελεγκτικής Επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή Δημοσίου Τομέα (πρόσβαση 4.10.2022)
- <https://aead.gr/education/ekpaideftikes-drasesis/defteros-kyklos-workshops-gpian> Εκπαιδευτικές Δράσεις Εσωτερικών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (πρόσβαση 5.10.2022)
- <https://www.euro2day.gr/specials/opinions/article/2067448/giati-apetyhe-o-esoterikos-elegchos-sto-dhmosio-ti.html> Γιατί Απέτυχε ο Εσωτερικός Έλεγχος στο Δημόσιο (πρόσβαση 8.10.2022)
- <https://www.oecd.org/governance/ethics/1.1-technical-report-modernising-internal-audit-el.pdf> Τεχνική Έκθεση για τον Εκσυγχρονισμό του Εσωτερικού Ελέγχου: Χαρτογράφηση και Ανάλυση Αποκλίσεων (πρόσβαση 12.10.2022)
- http://andreaskoutoupis.blogspot.com/2012/02/blog-post_15.html Έννοια και Περιεχόμενο Ελεγκτικής – Διάκριση Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου (πρόσβαση 20.10.2022)

- <https://el.tipsandtrics.com/how-create-stunning-flowcharts-with-microsoft-word-751433> Διαγράμματα Ροής (πρόσβαση 30.10.2022)
- <https://hiia.gr/images/pgallery/hiia%20brochures/Brochure9-2011low.pdf> Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (πρόσβαση 2.11.2022)
- <https://www.accountancygreece.gr> Εσωτερικός και Εξωτερικός Έλεγχος: Διαφορές και Ομοιότητες στη Σύγχρονη Εποχή (πρόσβαση 3.11.2022)
- <https://www.elsyn.gr/> Ελεγκτικό Συνέδριο (πρόσβαση 5.11.2022)
- <https://ti-einai.gr/sdoe/> Τι είναι ΣΔΟΕ (πρόσβαση 8.11.2022)
- <https://el.wikipedia.org/wiki> Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (πρόσβαση 10.11.2022)
- <https://www.espa.gr/el/Pages/DictionaryFS.aspx?item=59> Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (πρόσβαση 14.11.2022)
- http://main.ekke.gr/estia/Cooper/Egk_YPEXODE/egyklios3REV.htm Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (πρόσβαση 15.11.2022)
- <https://www.synigoros.gr/el> Συνήγορος του Πολίτη (πρόσβαση 15.11.2022)
- <https://aead.gr/publications/manuals/kodikas-deontologias-esoterikon-elegkton> Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών (πρόσβαση 18.11.2022)
- <http://catalog.data.gov.gr/dataset/ethsies-ek8eseis-genikoy-epi8ewrthth-dhmosias-dioikhshs> Ετήσια Έκθεση Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (2007) (πρόσβαση 18.11.2022)
- <https://www.euro2day.gr/specials/opinions/article/2067448/giati-apetyhe-o-esoterikos-elegchos-sto-dhmosio-ti-prépei-na-allaξει> Γιατί Απέτυχε ο Εσωτερικός Έλεγχος στο Δημόσιο, τι Πρέπει να Αλλάξει (πρόσβαση 24.11.2022)
- <https://www.aade.gr/sites/default/files/2020-2024.pdf> Αρχές και Αξίες Εσωτερικού Ελέγχου (πρόσβαση 24.11.2022)
- http://andreakoutoupis.blogspot.com/2012/02/blog-post_15.html Διάκριση Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου (πρόσβαση 24.11.2022)
- <https://el.tipsandtrics.com/how-create-stunning-flowcharts-with-microsoft-word-751433> Διάγραμμα Ροής (πρόσβαση 25.11.2022)
- https://europa.eu/documents/comm/green_papers/pdf/com96_338_el.pdf Ο ρόλος, η Θέση και η Ευθύνη του Ορκωτού Ελεγκτή στην Ε.Ε (πρόσβαση 25.11.2022)
- <https://www.elsyn.gr/el/eidikes-ektheseis> Εγχειρίδιο Ελέγχου των Επιδόσεων (πρόσβαση 25.11.2022)

- https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/legacy/Files/Epitheorisi/20200403_EGSEE%202018.pdf
Συνοπτική Ετήσια Έκθεση του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών ΥΠΕΝ (Πρόσβαση 26.11.2022)
- https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020_%CE%A4%CE%95%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%97-%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CE%A0%CE%95%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%93%CE%9C%CE%95%CE%9D%CE%A9%CE%9D-2019_%CE%A4%CE%95%CE%9C_%CE%A4%CE%95%CE%A0_%CE%A4%CE%95%CE%95_%CE%A4%CE%95%CE%94%CE%9A_-_CE%A3%CE%95%CE%9D%CE%95-%CE%A3%CE%95%CE%92%CE%95-%CE%A4%CE%95%CE%9B%CE%99%CE%9A.pdf Τελική Έκθεση Πεπραγμένων 2019 (πρόσβαση 27.11.2022)
- <https://ypen.gov.gr/ypourgeio/soma-epitheoriton-kai-elegkton/> Σώμα Επιθεωρητών και Ελεγκτών (πρόσβαση 5.12.2022)
- <https://greenagenda.gr/%CF%84%CF%81%CE%B1%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%87%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF-%CF%84%CE%BF-%CF%83%CF%8E%CE%BC%CE%B1-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%B8%CE%B5/> Τραγικά υπο στελεχωμένο το Σώμα Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (πρόσβαση 9.1.2023)
- <https://aead.gr/publications/manuals/kodikas-deontologias-esoterikon-elegkton> - Αρχές Κώδικα Δεοντολογίας (πρόσβαση 12.1.2023)
- <https://www.publicissue.gr/corrupt2020/> Η Ελληνική Κοινή Γνώμη Απέναντι στη Διαφθορά (πρόσβαση 12.5.2023)
- <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/major-accidents-involving-dangerous-chemicals.html> (πρόσβαση 12.5.2023)

Παραρτήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί χρησιμοποιείται ως ερευνητικό εργαλείο στο πλαίσιο της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας για το Μεταπτυχιακό πρόγραμμα ΠΜΣ “Δημόσια Διοίκηση – Δημόσιο Μάνατζμεντ”, του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, με θέμα “Ο Εσωτερικός Έλεγχος στη Δημόσια Διοίκηση – Μελέτη Περίπτωσης: Γενικού Επιθεωρητή Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας”. Στόχος είναι η ανάδειξη του εσωτερικού ελέγχου.

Το ερωτηματολόγιο, είναι ανώνυμο και δεν ζητείται κανένα προσωπικό στοιχείο.

Για την απάντηση των ερωτήσεων, θα χρειαστείτε το τουλάχιστον 5 λεπτά.

1. Σε ποια ειδικότητα ανήκετε;
  - ο ΠΕ Μηχανικός
  - ο ΤΕ Μηχανικός
  - ο ΔΕ Διοικητικός Υπάλληλος
2. Με βάση την κλίμακα 1-5, θεωρείτε επαρκές το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, που εφαρμόζεται στο τμήμα σας;
  - ο Καθόλου
  - ο Λίγο
  - ο Μέτριο
  - ο Πολύ
3. Με βάση την κλίμακα 1-5, πόσο πιστεύετε ότι ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του Υπουργείου ΥΠΕΝ;
  - ο Καθόλου
  - ο Μέτρια
  - ο Πολύ
4. Κατά πόσο συμφωνείτε με την άποψη: Ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξιοπιστία στον οργανισμό.

☐	☐	☐	☐	☐
Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

5. Γνωρίζετε για τον Κώδικα Δεοντολογίας εσωτερικών ελεγκτών;
- Ναι, γνωρίζω
  - Όχι, δεν γνωρίζω
6. Πόσο σημαντικό είναι για εσάς να λαμβάνετε την κατάλληλη εκπαίδευση για την διενέργεια εσωτερικού ελέγχου;
- Καθόλου σημαντικό
  - Λίγο σημαντικό
  - Αδιάφορο
  - Αρκετά σημαντικό
  - Πολύ σημαντικό
7. Σας παρέχετε το κατάλληλο υλικό για την υπό διερεύνηση υπόθεση;
- Ναι, παρέχεται
  - Όχι, δεν παρέχεται
8. Το Τμήμα σας στελεχώνεται με τον κατάλληλο αριθμό υπαλλήλων;
- Ναι
  - Όχι
9. Σε ποιες περιπτώσεις διενεργείται ο εσωτερικός έλεγχος στο Τμήμα που εργάζεστε;
- Τακτικές επιθεωρήσεις
  - Έκτακτες επιθεωρήσεις
  - Περιοδικές επιθεωρήσεις
10. Θεωρείτε ότι τα πορίσματα επιθεωρήσεων, βοηθούν τη Διοίκηση να πάρει τις σωστές αποφάσεις;
- Ναι
  - Όχι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

Στο ΧΥΤΥ Λευκίμμης στην Κέρκυρα διενεργήθηκε περιβαλλοντική επιθεώρηση, εκ της οποίας διαπιστώθηκαν παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, οι οποίες βεβαιώθηκαν με την Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης. Ακολούθησε η εισήγηση επιβολής προστίμου και εκδόθηκε απόφαση Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας. Τα δεματοποιημένα απορρίμματα από το Τεμπλόκι καταλήγουν προς αποθήκευση στον ΧΥΤΥ Λευκίμμης.

Εικόνα 1: Κύτταρο απόθεσης δεματοποιημένων αποβλήτων-ΧΥΤΥ

Εικόνα 2: Κύτταρο απόθεσης στερεών αποβλήτων ΟΕΛΛ